Reactienota Sociale Visie Utrecht 2040

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht, februari 2025

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
	Reactienota	3
	Opbouw reactienota	3
	Beoordeling van de reacties	3
	Wijze van vaststelling SVU 2040	3
2	**Zienswijzen**	**4**
3	**Partnerbijeenkomst 21 januari 2025**	**14**
4	**Aanpassingen in de Sociale Visie Utrecht 2040**	**19**
Bijlage aanwezige organisaties partnerbijeenkomst		**22**

1 Inleiding

Reactienota
Tussen 9 december 2024 en 7 februari 2025 konden inwoners, samenwerkingspartners en andere belanghebbenden hun mening geven over het ontwerp van de Sociale Visie Utrecht 2040. Het ontwerp stond online op 'Utrecht.nl' en 'overheid.nl' en er lag een fysiek exemplaar in de hal van het Stadskantoor. In deze periode van acht weken kon iedereen een inspraakreactie (zienswijze) indienen; wij ontvingen in bovengenoemde periode 15 officiele zienswijzen, waarvan sommige namens meerdere organisaties. Daarnaast organiseerden we een participatiebijeenkomst op 21 januari jl. voor onze partners in het sociaal domein om daarmee ook zelf actief reacties op te halen. Tenslotte ontvingen we input op de SVU 2040 via andere kanalen, bijvoorbeeld uit de verslaglegging van de Raadsbijeenkomst over de Hervormingen in het sociaal domein.

We bedanken al onze partners en inwoners voor hun input en het meedenken. De SVU 2040 is op onderdelen aangepast of aangescherpt op basis van de opgehaalde reacties. De visie is daarmee beter geworden en nog breder gedragen. In deze reactienota vindt u alle zienswijzen en opmerkingen, plus onze antwoorden daarop. De partners die input hebben aangeleverd zijn per brief uitgebreider beantwoord. De aangepaste SVU 2040 wordt hiermee definitief ter besluitvorming voorgelegd aan het College en vervolgens aan de Gemeenteraad.

Opbouw reactienota
In hoofdstuk 2 zijn de zienswijzen opgenomen, beschrijven we de weging daarvan en waar en hoe het heeft geleid tot aanpassingen in de SVU2040. In hoofdstuk 3 is het verslag van de bijeenkomst opgenomen en omschrijven we ook waar dit heeft geleid tot aanpassingen in de SVU2040. In hoofdstuk 4 bieden we een overzicht van de wijzigingen die in de Sociale Visie Utrecht 2040 zijn doorgevoerd naar aanleiding alle bovenstaande reacties.

Beoordeling van reacties
Een inspraakreactie, zienswijze of andersoortige reactie bevat de mening, zorgen, wensen en suggesties van een indiener. Elke inspraakreactie is bestudeerd, om te bezien of de reactie aanleiding biedt om de SVU aan te passen.

Doel is dat de inspraakreacties met onze afweging en wijzigingen inzichtelijk worden gemaakt voor de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad alle belangen kan afwegen en in de raad transparante besluitvorming plaatsvindt over de Sociale Visie Utrecht 2040. De doorgevoerde wijzigingen of aanvullingen naar aanleiding van alle reacties zijn benoemd in hoofdstuk 4.

Als een inspraakreactie een specifieke vraag bevat of verduidelijking nodig heeft, wordt dit in hoofdstuk 2 en 3 beantwoord of nader toegelicht.

Wijze van vaststelling SVU 2040
Het college van burgemeester en wethouders legt de definitieve versie van de Visie voor aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Na vaststelling wordt de SVU 2040 toegevoegd aan de omgevingsvisie Utrecht, naast de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040. Met vaststelling van de SVU kan het ‘Koersdocument leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen’ worden ingetrokken als onderdeel van de Koers van de Omgevingsvisie Utrecht. Deze nota is dan voortaan binnen de Omgevingsvisie een thematische beleidsnota.

2 Zienswijzen

Ingediend door	Zienswijze	Weging	Hebben de zienswijze en de weging hiervan geleid tot een wijziging van de SVU 2040? Zo ja, wat is er gewijzigd?
Inwoner	Ik vind het een erg mooi stuk. Alleen jammer dat het ook niet beschikbaar is in begrijpelijke taal. Woorden als: “cruciaal, stimuleert of financiële bestaanszekerheid” zijn niet erg begrijpelijk. Dat kun je makkelijk veranderen naar: “Heel belangrijk, helpt of genoeg geld om van te leven.” Ik heb altijd de regel voor mezelf: Zowel mijn irritante broertje van 15 als mijn migranten oma van 70 moeten het beide kunnen snappen.	We herkennen het belang van begrijpelijke taal. Met name voor de publieksversie geldt dat deze goed leesbaar moet zijn voor Utrechters, daarom hebben we op basis van deze zienswijze de publieksversie nog een keer goed bekeken en aangepast. Tegelijkertijd is de SVU 2040 zelf met name bedoeld voor professionals en vraagt dit daarom ook om het gebruik van taal die aansluit bij ander beleid in het sociaal domein.	Ja, de publieksversie is aangepast om de taal begrijpelijker te maken. En de wijzigingen bij de leidende principes zijn ook overgenomen in de SVU2040.
Inwoner	Utrechts bestuur is afgegleden naar een partijpolitieke zooi. Bovendien wonen Veel bestuurders/raadsleden buiten Utrecht en beslissen over de inwoners waar zij geen deel van uitmaken. Ondemocratisch! Steeds minder groen, steeds meer herrie en asociaal gedrag, mn door studenten.	De reactie heeft geen betrekking op de Sociale Visie Utrecht 2040.	Nee.
Inwoner	Waar het mij om gaat is dat ik wel mis waar er daadkracht is. Een voorbeeld er wordt door buurtbewoners aangegeven dat de situatie onhoudbaar is omtrent een bewoner. Ambulance regelmatig aan de deur, buurtteam houdt de persoon in de gaten wordt gezegd geen zorgen. Er wordt voor kerst gebeld naar politie door buurtbewoners deze persoon 3 dagen niet gezien. Reanimatie en opname in ziekenhuis te laat. Deze persoon is 2de kerstdag overleden. Iemand met psychoses waarmee het niet goed gaat en door heel veel mensen al aangemerkt voor opname, komt niet aan de beurt, totdat er iemand bijna gewurgd wordt en aangifte doet dan komt er pas actie. Ik kan nog wel even doorgaan over deze gebeurtenissen in Utrecht, niet omdat er niet genoeg mensen zijn die erop getraind zijn. Maar gewoon omdat de mogelijkheden om iemand te helpen te moeilijk zijn. Juist mensen die het echt heel hard nodig hebben. Er zijn juist veel te veel lagen binnen de hulpverlening en als er lagen tussenuit zouden gaan dan kunnen we gerichter hulp verlenen. Voorbeeld als je door 4 instanties bekeken en besproken moet worden duurt het lang voor er iemand weer gaat kijken en eventueel actie kan ondernemen. Voor mensen die het hard nodig hebben en moeilijk iemand vertrouwen duurt het te lang en zien ze niets gebeuren.	De indiener noemt een aantal concrete voorbeelden van casuïstiek. In de reactie naar de indiener zelf gaan we hier verder op in. Verder zien we in de reactie een vraag om te streven naar eenvoud in hoe we het sociaal domein en de uitvoering organiseren. Dat herkennen wij en staat daarom ook nadrukkelijk in de SVU 2040. Deels heeft de gemeente hier zelf invloed op, maar er zijn ook andere instellingen/organisaties die hier invloed op hebben. Daarom is in de SVU 2040 ook opgenomen dat we gaan kijken naar hoe we die eenvoud ook over de domeinen heen (bijv. in de uitvoering van de zorgverzekeringswet) kunnen verbeteren.	Nee.
Wmo cliëntenraad en FNV	Waar maken de Wmo CR (inclusief U op Leeftijd en Solgu) en FNV zich zorgen over? 1. In deze Sociale Visie ligt geen nadruk op het VN-verdrag Handicap en de Lokale Inclusie Agenda (LIA). Waarom worden deze niet genoemd? 2. Ook de ‘kwetsbare groepen’ staan niet gedefinieerd. Deze groepen zijn het ‘laaghangend fruit’ die gemakkelijk benadeeld worden en weinig terug kunnen doen. 3. Er staat dat er ‘voldoende woningen’ zijn voor kwetsbare groepen. Er staat niet of het hier gaat om aangepaste woningen. Daklozen en wonen worden vaak genoemd, maar alleen een dak boven het hoofd is onvoldoende. Het gaat bij hen juist vaak om aangepaste woningen. 4. Gezondheid staat bovenaan in de Sociale Visie. Hoe valt dit te rijmen met het afschaffen van de U polis? 5. De bezuinigingen. Bezuinigen op het sociaal domein betekent vaak meer kosten later. Bijv.: mensen moeten langer thuis blijven wonen, waardoor ze vaker en met ernstiger letsel in het ziekenhuis belanden. Als het gaat om de hulp bij het huishouden (HbH) krijgen Wmo cliënten in Utrecht momenteel al te weinig uur HbH. Hierop kan naar onze mening niet nog meer bezuinigd worden. Aanbieders geven het personeelstekort als reden, de Wmo CR is ervan overtuigd dat een betere beloning hierop een positief effect zal hebben. 6. In het verlengde daarvan: het inkomen en de arbeidsomstandigheden van de hulpen. De werkdruk en de fysieke en mentale zwaarte van het werk zijn zodanig toegenomen dat het ziekteverzuim toeneemt, medewerkers hun contracturen naar beneden bijstellen of stoppen met het werk. 7. Het groepsgericht werken, hoe ziet de gemeente dat? 8. Aanvullende zorg is gespecialiseerde zorg. Dat kan niet zomaar overgenomen worden door niet-professionals of, nog erger, afgeschaft. Mensen die gespecialiseerde zorg krijgen, hebben dat echt nodig. Behandeling in een groep is lang niet voor iedereen geschikt. 9. De (helaas afgeschafte) U polis vergoedde ook de eigen bijdrage voor de Wmo; dat is nu dus vervallen. Hoe gaan de laagste inkomens dit opvangen? Meer naar elkaar omkijken: wat is daarvoor nodig (ontmoetingsplekken, woonvormen)? Waarvan wordt dit betaald? 10. Onder Verantwoording: wat is de visitatiecommissie en wat doet zij?	1. We zien dat we explicieter kunnen benoemen dat deze visie bedoeld is voor alle Utrechters en dus ook voor Utrechters met een beperking. We hebben dit aangepast in de visie. Naar aanleiding van de reactie hebben we een verwijzing naar de ‘Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk’ en een raadsbrief over de evaluatie van ‘Utrecht Standaard Toegankelijk’ opgenomen, dit is onze lokale uitwerking van het VN-verdrag Handicap. 2. Er wordt in de verschilmaker over betaalbaar wonen gesproken over kwetsbare doelgroepen die aangewezen zijn op goedkoper wonen. We zien dat de definitie daarvan ontbreekt en hebben dit toegevoegd. In deze omschrijving worden niet specifiek mensen met een beperking genoemd omdat het hebben van een beperking niet per definitie betekent dat men is aangewezen op een betaalbare woning. 3. Er wordt aandacht gevraagd voor het benoemen van toegankelijkere woningen. Het belang van toegankelijke woonplekken is onderdeel van de woonvisie en het concreet invullen van welke eisen we stellen aan de woningen t.a.v. toegankelijkheid is onderdeel van de (concept) nota wonen. We erkennen daarmee het belang daarvan. In deze verschilmaker benadrukken we het belang dat er betaalbare woningen zijn in de stad. 11. In hoofdstuk B 2.1 derde leidend principe: ongelijk investeren geven we aan dat we ons voor sommige doelgroepen extra inspannen. Deze doelgroepen worden o.a. in het uitvoeringsprogramma Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen benoemd. Hier is aandacht voor mensen met een stapeling van kwetsbaarheden. Mensen met chronische aandoeningen of beperkingen, die daardoor meerdere	Ja: • In het hoofdstuk toekomstbeeld hebben we de volgende zin aangepast: “In Utrecht hoort iedereen erbij en luisteren we naar elkaar; jong, oud, mensen uit de LHBTIQ+ gemeenschap, mensen met een beperking en mensen met verschillende achtergronden. In Utrecht is iedereen Utrechter”. • In het hoofdstuk toekomstbeeld hebben we ook de volgende zin aangepast: “Het altijd aantrekkelijke Utrecht bleef de afgelopen jaren groeien. Daarbij is er veel aandacht geweest voor het faciliteren en stimuleren van ontmoeting en mee kunnen doen (ook voor mensen met een beperking), zowel in wooncomplexen als in de openbare ruimte”. • In de verschilmaker gezond samenleven hebben we een verwijzing naar de ‘Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk’ en een raadsbrief over de evaluatie van ‘Utrecht Standaard Toegankelijk’ opgenomen, onze lokale uitwerking van het VN-verdrag Handicap. • Bij de verschilmaker over betaalbaar wonen, is een voetnoot opgenomen waarin een omschrijving staat van kwetsbare groepen namelijk “in dit geval wordt hier met kwetsbare groepen bedoeld: “Hier bedoelen we kwetsbare en bijzondere doelgroepen, zoals in de Utrechtse aanpak (T)huis voor Iedereen, namelijk Mensen met recht op een eenmalige aanbieding (van

	11. Pag. 32, par. 2.1.3: de Wmo CR roept de gemeente op ook om te zien naar alleenstaanden met een beperking. 12. Pag. 34: '*Laagdrempelig: de komende jaren staat het sociaal domein onder druk door verschillende vormen van schaarste, terwijl de vraag naar zorg en ondersteuning toeneemt. Dit betekent dat we duidelijk moeten zijn voor wie welke zorg en ondersteuning toegankelijk is en hoe Utrechters hier een beroep op kunnen doen. Daarbij is het belangrijk dat de geboden zorg en ondersteuning (onze dienstverlening) goed vindbaar is en begrijpelijk georganiseerd is op die plekken waar Utrechters graag komen en zich thuis voelen: in hun eigen buurt en wijk (zoals een school)*'. Hoe gaat de gemeente dit concreet vormgeven? 13. Pag. 34: '*Eenvoud*': hoe denkt de gemeente te gaan zorgen voor minder regeldruk? Daar vraagt de Wmo CR al jaren om. Waar zijn de Wmo CR en FNV het mee eens? 1. Pag. 8: Onderscheid ruimtelijk en sociaal gaan samen. 2. Pag. 30: Belangrijk hierbij zijn laagdrempelige ontmoetingsplekken in de buurt die zowel aan homogene groepen (bonding/casa) als heterogene groepen (bridging/plaza) een plek bieden. Waar nodig worden deze plekken ondersteund met sociale activiteiten of sociaal beheer. Een leefomgeving die uitnodigt tot gezonde leefgewoonten, zoals bewegen, sporten, spelen, cultuurparticipatie, gezond eten en drinken en het gezond samen leven versterkt. Bij grootschalige nieuwbouw en transformatie bevorderen we gemeenschapsvorming in de buurt, bijvoorbeeld door collectieve ruimten te realiseren en daar waar mogelijk stimuleren we het bouwen van woonvormen die het zorgen voor en omkijken naar elkaar versterken, zoals coöperatieve woonvormen, geclusterde woonvormen en gemengd woonprojecten. 3. Pag. 31: Gemeente is verantwoordelijk voor: Voorzieningen dragen onder andere bij aan ontmoeting, preventie, ontplooiing, meedoen, cultuurparticipatie, educatie, sporten en bewegen, zorg en ontspanning. Bovendien bieden maatschappelijke voorzieningen in de wijk veel werkgelegenheid, wat bijdraagt aan financiële bestaanszekerheid. 4. Pag. 34: Eenvoud: we vallen Utrechters niet lastig met onze systeemkeuzes. 5. Pag. 49: Ontschotten. Meer samenhang aanbrengen in zorg/ondersteuning/ dienstverlening. Zelf zo weinig mogelijk schotten maken of ontschotten waar kan.	problemen hebben kunnen daardoor ook onder deze doelgroep vallen. 4 t/m 13. In de reactie staan een aantal ideeën en vragen n.a.v. de visie maar ook van recent genomen besluiten of beleidsvoornemens (afschaffen U polis, bezuinigingen sociaal domein, groepsgericht werken, eigen bijdrage wmo, visitatiecommissie). Daarnaast staan er een aantal vragen over hoe we een zaken gaan aanpakken (laagdrempelige dienstverlening, eenvoud). We zien naar aanleiding van deze vragen en bespreekpunten geen punten die aanpassing van de visie vragen. Concrete uitwerking is een onderdeel van beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's. Bij de totstandkoming hiervan waren/worden deze partijen ook betrokken. De explicitering van wat een visie wel en niet is, is in de visie opgenomen. In het antwoord aan de cliëntenraad zullen we hier wel uitgebreider op ingaan.	woning) of voorrang (op een woning) middels urgentie: statushouders, mensen die uitstromen uit de maatschappelijk opvang, uit een vorm van zorg met verblijf of uit jeugdhulp met verblijf, dak- of thuisloze jongeren, urgenten, mensen met voorrang via de Citydeal en doorstromers na bepaald tijdelijk aanbod". • Bij de aanleiding is de volgende tekst opgenomen: "Een visie moet richting geven voor de lange termijn en is een kompas voor de gezamenlijke koers. Hierdoor is een visie minder concreet dan een beleidsnota of uitvoeringsnota. We geven richting door onder andere focus aan te brengen en met gezamenlijke leidende principes".
Directeur bestuurder De Wilg	Na het lezen van het document kunnen wij het alleen maar eens zijn met de leidende principes en de verschilmakers. Deze zullen zeker gaan leiden tot een mooie inclusieve stad. Echter de realiteit is dat er forse financiële krapte is op het sociale domein en dat staat deze visie ernstig in de weg. Er is ook nog geen duidelijkheid omtrent de bezuinigingen; waar gaat het mes erin? Wat kan nog wel en wat niet. Wij pleiten vanuit onze positie in het sociale domein en ons handelen vanuit de Sociale Prestatie/ Dag Ondersteuning om ervoor te zorgen dat alle Utrechters mee kunnen doen in de maatschappij. Dat siert de inclusieve stad. Helaas is dat niet voor iedereen vanzelfsprekend, zoals mensen met een Licht Verstandelijke beperking LVB) of een IQ < 85. Het gaat hier om 1 op de 12 inwoners in Utrecht. Zij hebben in meer of mindere mate ondersteuning nodig bij het deelnemen in de verschillende activiteiten. Onze zienswijze; hoe maken we het concreet? Leidende principes; • In alles wat we doen staat het dagelijks leven van Utrechters en eenvoud centraal: het is belangrijk dat mensen in het (weer) uit hun huis komen en naar laagdrempelige activiteiten gaan, liefst dichtbij huis om te starten. Denk dan aan een buurtkoffie, een activiteit in een buurthuis. Bied ruimte voor ontmoeting. Dit gaat echter niet voor iedereen vanzelf. Daar is vaak net dat zetje van een professional voor nodig, die je daar een eindje in op weg brengt. • We maken samen de stad: Door dit te doen raak je in gesprek met mensen. Mensen uit de buurt. Dat is al heel simpel de start van een sociaal netwerk. Je deelt interesses en door mee te doen aan activiteiten ben je al haast als vanzelf, bezig met zelfontplooiing en ontwikkeling. Dit delen maakt dat mensen bij elkaar betrokken raken. Ook hier geldt dat dit niet zo vanzelfsprekend is voor iedereen. Maar met lichte ondersteuning op maat krijgt ook deze groep een hele goede kans om aan de praat te raken en contacten te leggen. • Ongelijk investeren voor gelijke kansen: Door professionals in te zetten voor deze specifieke LVB groep bied je hen daadwerkelijk de kans om mee te doen in hun buurt en stad. Daarnaast biedt dit tegelijkertijd perspectief om met vrijwillige inzet te werken. Vrijwilligers functioneren heel goed wanneer zij back-up hebben van professionals is onze ervaring. Op deze manier deel je op een efficiënte en effectieve manier professionele en vrijwillige inzet om buurtgenoten laagdrempelig mee te laten doen, als deelnemer en/ of als vrijwilliger. Zij worden hierdoor in staat gesteld zelf keuzes te maken en zelf hun uitdagingen te kiezen. • Voorkomen is beter dan genezen: Mensen kunnen veel makkelijker ook zelf aan de bel trekken als er even iets niet gaat zoals zij willen. Doordat mensen in beeld zijn, kun je ook vroegtijdig signaleren en samen oplossen. Dit kan vaak erger voorkomen. Professionals in de achtergrond zijn daar wel voor nodig. Daarnaast leidt plezier maken met elkaar vaak tot beter lichamelijk en geestelijk welbevinden. Samen genieten is het beste recept voor een goede gezondheid.	Deze zienswijze gaat in op het toepassen van de leidende principes in de praktijk en de kansen die er zijn in het samenwerken met mensen uit de buurt. Daarbij wordt aangevuld dat daarvoor ook vaak professionele inzet nodig is en kennis van LVB expertise. In de visie geven we aan dat er een noodzaak en wens is om aan te sluiten bij wat inwoners, hun netwerk en de gemeenschap zelf kunnen en wat zij nodig hebben om ervoor elkaar te zijn. We erkennen dat dat soms inzet van professionals in de sociale basis vraagt. We zien deze input als een ondersteuning van het belang van de visie en als een voorbeeld van het concreet toepassen van de leidende principes. Er hoeft daarom niets te worden gewijzigd.	Nee.

	• Focussen op het aanpakken van grondoorzaken: Doordat buurtbewoners elkaar op verschillende manieren kunnen ontmoeten in de wijk of buurt leren zij elkaar beter kennen en, niet geheel onbelangrijk, elkaar begrijpen, verstaan. Zo gaan zij dezelfde taal spreken en dat leidt tot begrip en community denken. Wat de grondoorzaak dan ook is, mensen kunnen er samen de schouders onder zetten. • Dus door dichtbij huis kansen te bieden voor ontmoeting, kunnen mensen gaan delen en genieten met en voor elkaar. Dit is het motto van De Wilg en met haar 60 jarig bestaan hebben we ook de ervaring om te kunnen zeggen dat deze ondersteuning echt werkt! Voor zowel jong als oud. Dit is de verschilmaker: Kansrijk opgroeien en gezond leven kunnen zo hand- in- hand gaan. Wij pleiten er dus vurig voor om op de verschillende ontmoetingsplaatsen in de stad de drempels weg te halen, bewoners en vrijwilligers een veilige ontmoetingsplek te bieden en activiteiten aan te bieden waarin mensen zich kunnen ontwikkelen en waar zij samen plezier kunnen maken. Dit zal leiden tot community 's in de buurten waar mensen elkaar zullen ondersteunen in de dagelijkse zaken. Realiseer je echter wel dat dit nooit zonder professionals in de achtergrond zal kunnen. Dus investeer daar in. Zorg dat er voldoende professionals in de wijken zijn met kennis van LVB en psychische problematiek die de community 's kunnen faciliteren en begeleiden waar nodig. Daarmee stimuleer je voor relatief weinig financiële inzet, optimaal en effectief welzijn én de inclusieve stad, waarin mensen zelf keuzes kunnen maken, hun leven kunnen leiden samen met anderen en op hun eigen manier. Let wel: deze hele zienswijze gaat over Welzijn binnen de sociale basis en niet over aanvullende of andere zorg. Uiteraard ben ik te allen tijde bereid toelichting te geven waar dat maar nodig is.		
Armoedecoalitie	Voorstel tot Aanpassing Sociale Visie Utrecht 2040: Inclusie van Schaamte en Stigma in het Beleidskader Financiële Bestaanszekerheid Toelichting De gemeente stelt zich de ambitie om het dagelijks leven van mensen leidend te maken in beleid en dienstverlening. Dit is een waardevol uitgangspunt, omdat de aansluiting op het dagelijks leven nog te vaak tekortschiet. Op bladzijde 18 wordt impliciet toegelicht wat hiermee wordt bedoeld: bestaansonzekerheid brengt problemen met zich mee, zoals stress, schulden, een slechte gezondheid, psychische problemen en een instabiele woonsituatie. Dit resulteert in een vicieuze cirkel van nog meer stress. De aandacht voor stressreductie en stress-sensitieve dienstverlening, zoals genoemd op pagina 19, vormt daarom terecht een belangrijk onderdeel van dit beleid. Toch blijft deze benadering van het dagelijks leven in armoede incompleet, omdat aspecten zoals schaamte, vernedering en uitsluiting eveneens een diepgaande invloed hebben op het leven van mensen in armoede en een wezenlijk onderdeel vormen van hun dagelijkse ervaringen (Bray et al., 2019; Chase & Walker, 2013; Stambe & Parsell, 2023; Walker, 2014). Tal van onderzoeken hebben aangetoond dat schaamte een centrale rol speelt in de beleving van armoede, voor zowel ouders, maar ook kinderen die in armoede opgroeien (bijvoorbeeld Ali et al., 2018; Chase & Bantebya-Kyomuhendo, 2014, 2015; Chase & Walker, 2013). Deze emotie heeft een grote negatieve impact op de mentale, fysieke én sociale gezondheid, waardoor het nog moeilijker wordt om uit armoede te geraken (Gladstone et al., 2021; Jo, 2013). Schaamte hangt sterk samen met sociale stigma's rondom armoede, waarvan mensen in armoede zich voortdurend bewust zijn, zowel in maatschappelijke als institutionele contexten (Franssen et al., 2022; Reutter et al., 2009; Simons et al., 2018). In het contact met overheidsinstanties en hulpverleners kan deze schaamte onbedoeld worden opgeroepen of versterkt. Zo blijkt bijvoorbeeld uit onderzoek van onder andere van Horst en anderen (2014) dat schaamte een belangrijke drempel vormt in de stap naar de voedselbank, waardoor een bezoek wordt uitgesteld. Omdat langdurige armoede gepaard gaat met herhaaldelijke interacties met de hulpverlening en het sterk aanwezige stigma in de maatschappij, kan schaamte zich als het ware opstapelen (Turner, 2007). Dit leidt vaak tot een combinatie van frustratie, een laag zelfbeeld, wantrouwen in de overheid en het vermijden van verdere dienstverlening (Franssen et al., 2022). Om recht te doen aan het dagelijks leven van inwoners en hen sensitief te ondersteunen, is het daarom van belang dat de dienstverlening breder wordt ingericht dan alleen gericht op stress. De dienstverlening moet niet alleen sensitief zijn voor stress, maar ook actief schaamte en stigma vermijden. Dit zorgt ervoor dat inwoners zich veilig en erkend voelen in hun contact met instanties en verlaagt de drempel voor het zoeken van hulp en ondersteuning. Het zou dan ook goed zijn om het aanpakken van schaamte en stigma expliciet op te nemen in de Sociale Visie Utrecht 2040. Voorstel tot aangepaste tekst op bladzijde 18 en 19 met aanpassingen in rood: Inwoners worden geconfronteerd met sterk oplopende kosten van zorg, energie en levensonderhoud in het algemeen. Het is daarmee voor Utrechters die al moeite hebben met rondkomen steeds moeilijker om in hun basisbehoeften te voorzien. Daarbij geven inwoners die al langer in armoede leven aan dat hun (financiële) problemen groter zijn geworden5 . Ruim 22.000 Utrechtse huishoudens (bijna 14%) leeft van een inkomen tot 125% van het wettelijk sociaal minimum6 . Deze groepen zijn ongelijk verdeeld over de stad7 . Het leven in financiële bestaansonzekerheid (onderdeel van de sociaaleconomische positie in het gezondheidsmodel) brengt stress en ook vaak andere problemen met zich mee, zoals: schulden, een slechte gezondheid, psychische problemen en een instabiele woonsituatie. Dit zorgt voor nog meer stress8 . Hoe meer je wordt geconfronteerd met een opeenstapeling van problemen, hoe meer deze elkaar versterken en des te moeilijker het wordt om problemen zelf op te kunnen lossen. We zien dat armoede vaak doorwerkt in generaties. Het risico	We herkennen het belang van het erkennen van schaamte en stigma en hebben dit, naar aanleiding van deze inspraakreactie, ook expliciet gemaakt in de tekst van de SVU.	Ja, bij de verschilmaker financiële bestaanszekerheid zijn de volgende zinnen/woorden toegevoegd: • "Daarnaast is schaamte een kenmerk van het dagelijks leven van mensen in bestaansonzekerheid. Het kan leiden tot frustratie, eenzaamheid, isolatie en wantrouwen in overheidsinstanties, wat vervolgens kan leiden tot het vermijden van hulpverlening. Stigma's kunnen ook in de dienstverlening onbedoeld schaamte oproepen". • "Te werken volgens de principes van stress sensitieve dienstverlening. We verhogen de stress, stigma en schaamte niet, we verlagen deze. We stimuleren dit ook bij partijen in de stad".

	dat kinderen die opgroeien in armoede later zelf ook arm worden, is in Nederland bijna twee keer hoger dan bij kinderen die in hun jeugd niet arm zijn9 . Inzet op financiële bestaanszekerheid is nodig om dit te doorbreken. Bovendien heeft het ook een steeds groter effect op de gezondheid10. Bij 19% van onze inwoners in de leeftijd 18 - 64 jaar (46.000) die zich ongezond voelt, zien we veel problemen samenkomen11. Deze groep heeft vaker problemen met geld, werk, wonen en gezondheid. Het werkt ook andersom; inwoners die een goede gezondheid hebben, kunnen gemakkelijker zelf voorzien in inkomen. Daarnaast is schaamte wezenlijk kenmerk van het dagelijks leven van mensen in bestaansonzekerheid. Het kan leiden tot frustratie, eenzaamheid, isolatie en wantrouwen in overheidsinstanties, wat vervolgens kan leiden in het vermijden van hulpverlening. Stigma's kunnen ook in de dienstverlening onbedoeld schaamte oproepen. Daarom is het essentieel dat de dienstverlening sensitief wordt vormgegeven, met speciale aandacht voor het voorkomen van stigma en het verminderen van schaamte, zodat inwoners zich erkend en veilig voelen. Zo is het voor alle Utrechters prettig als we ervoor zorgen dat meer mensen ook zelf mee kunnen doen. Deze noodzakelijke wijzigingen op landelijk niveau zijn niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Dit neemt niet weg dat we in Utrecht koste wat kost willen voorkomen dat er nog jarenlang een grote groep mensen financiële problemen houdt of dat deze groep in omvang toeneemt. Daarom leggen we de lat hoger door: • Bestaanszekerheid als speerpunt te kiezen voor het gehele sociaal domein, hier prioriteit aan te geven en de gemeentelijke beleidsruimte maximaal te benutten. • Het proactief benaderen van inwoners die recht hebben op inkomensregelingen13. □ In te zetten op een weerbare en wendbare arbeidsmarkt, zodat Utrechters een goede kans op een baan hebben en voorbereid zijn op de huidige en toekomstige veranderingen die op het werk van invloed zijn14. • Te werken volgens de principes van stress sensitieve dienstverlening. We verhogen de stress niet, we verlagen deze. We stimuleren dit ook bij partijen in de stad. • In de dienstverlening sensitief zijn om stigma en schaamte te verminderen, zodat inwoners zich erkend en ondersteund voelen bij het zoeken van hulp. **Referenties** Ali, S., Sensoy Bahar, O., Gopalan, P., Lukasiewicz, K., Parker, G., Mckay, M., & Walker, R. (n.d.). *“Feeling Less Than a Second Class Citizen”: Examining the Emotional Consequences of Poverty in New York City*. Bray, R., de Laat, M., Godinot, X., Ugarte, A., & Walker, R. (2019). *The hidden dimensions of poverty*. Chase, E., & Bantebya-Kyomuhendo, G. (2014). *Poverty and Shame: Global Experiences*. https://doi.org/10.1093/ACPROF:OSO/9780199686728.001.0001 Chase, E., & Bantebya-Kyomuhendo, G. (2015). *Poverty and Shame*. Oxford University Press. Chase, E., & Walker, R. (2013). The Co-construction of Shame in the Context of Poverty: Beyond a Threat to the Social Bond. *Sociology*, *47*(4), 739–754. https://doi.org/10.1177/0038038512453796 Franssen, M., van der Horst, H., van Berkel, J., & van Midden, M. (2022). *Onderzoek naar de impact van emoties bij armoede*. Movisie. https://www.movisie.nl/artikel/onderzoek-naar-impact-emoties-armoede# Gladstone, J. J., Jachimowicz, J., Geenberg, A. E., & Galinsky, A. (2021). Financial shame spirals: How shame intensifies financial hardship. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, *167*, 42–56. Jo, Y. N. (2013). Psycho-social dimensions of poverty: When poverty becomes shameful. *Critical Social Policy*, *33*(3), 514–531. https://doi.org/10.1177/0261018313479008 Reutter, L. I., Stewart, M. J., Veenstra, G., Love, R., Raphael, D., & Makwarimba, E. (2009). “Who do they think we are, anyway?”: Perceptions of and responses to poverty stigma. *Qualitative Health Research*, *19*(3), 297–311. https://doi.org/10.1177/1049732308330246 Simons, A. M. W., Houkes, I., Koster, A., Groffen, D. A. I., & Bosma, H. (2018). The silent burden of stigmatisation: A qualitative study among Dutch people with a low socioeconomic position. *BMC Public Health*, *18*(1), 1–13. https://doi.org/10.1186/s12889-018-5210-6 Stambe, R. M., & Parsell, C. (2023). Shame, Anger and Hope: The Messy Relations of Charitable Help within the Welfare State. *Sociology*, *58*(3), 571–586. https://doi.org/10.1177/00380385231195790 Turner, J. H. (2007). *Human Emotions: A Sociological Theory*. Routledge. Walker, R. (2014). The Shame of Poverty. In *The Shame of Poverty*. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199684823.001.0001		
Scouting Zuilen	Met interesse heb ik de Sociale Visie 2040 gelezen. Wat een mooie visie is dat! geweldig als dit ingevuld kan worden. Als voorzitter van een van de 16 Scoutingverenigingen die Utrecht rijk is kan ik melden dat Scouting absoluut wil en kan bijdragen aan de doelstellingen in deze Sociale Visie 2040. Daarin zoeken wij graag de samenwerking. Als ik zie welke bijdrage wij als Scoutingorganisatie leveren aan de genoemde doelen dan mis ik wel het benoemen van Scouting in deze visie. Scouting neemt een bijzondere plek in en is niet zomaar te rangschikken binnen Sport of Cultuur. Zo biedt onze groep al sinds 1946 kinderen en jongeren uit de wijk Zuilen en omstreken activiteiten aan waarbij plezier, uitdaging en samenwerking voorop staan. Elke week zijn we bezig met creatieve	We herkennen de impact die de scouting heeft voor vele Utrechters en zien hoe zij een belangrijke bijdrage levert aan de ambities uit de SVU 2040. Wel is het zo dat we er bewust voor gekozen hebben om niet alle partijen die bijdragen aan de verschilmakers expliciet te benoemen omdat dat een erg lange lijst zou worden waarbij we onmogelijk compleet zouden zijn.	Nee.

	thema's, aangepast aan de verschillende leeftijdsgroepen. Spelen is immers niet alleen leuk, maar ook goed voor een gezonde ontwikkeling. Onze jeugdleden krijgen alle ruimte om fysiek te bewegen, te ontdekken, te leren en zich persoonlijk te ontwikkelen. Zo leren ze op een speelse, avontuurlijke manier stap voor stap om verantwoordelijkheid te nemen en zelfstandiger te worden. Onze groep bestaat uit kinderen, jongeren en volwassen met allerlei verschillende sociale en culturele achtergronden; er is plek voor iedereen. Onze groep is eigenlijk een doorsnee van de samenleving en door samen te spelen leren onze leden respect voor zichzelf en anderen te hebben. De groepsleiding speelt hierbij een belangrijke rol, in het bieden van structuur en uitdagingen en het vergroten van de zelfstandigheid van de kinderen en jongeren. Stafleden ontvangen een gedegen training om op een verantwoordelijke en professionele manier een speltak te kunnen leiden. Daarbij willen wij dit voor iedereen betaalbaar houden. En waar betalen voor sommige ouders niet altijd lukt zoals de extra bijdrage voor zomerkamp, dan zoeken we naar een oplossing. Bijvoorbeeld door een bijdrage aan de organisatie te leveren als vrijwilliger. Elk jaar staan wij met onze groep paraat bij de 4 mei herdenking in Zuilen, we collecteren voor Jantje Beton en dragen als vrijwilliger bij aan activiteiten zoals de Utrecht NightWalk. En natuurlijk doen wij mee met NL-doet en werken aan het vergroenen en verbloemen van de omgeving van ons clubgebouw. Recent sprak ik een moeder die mij vertelde dat zij in haar jeugd zelf lid was geweest van scouting en dat dit een grote positieve impact heeft gehad en nog steeds heeft op haar leven. Hoe mooi is dat, Scouting ***is*** een Verschilmaker! Zo dragen wij en de andere 15 scoutingorganisaties onze steen bij aan de invulling van de Sociale Visie 2040! Binnen Scouting komen sport, cultuur, onderwijs en persoonlijke ontwikkeling samen. Het zou naar mijn mening dan terecht zijn dat Scouting in de sociale visie 2040 ook specifiek genoemd wordt als een van de middelen om de doelen te realiseren. Hierbij verwijs ik ook naar de reactie op de visie door de koepelorganisatie Drie Rivieren.		
Scouting De Wilhelminagroep Zeeverkenners	Geacht College, De Wilhelminagroep Zeeverkenners vindt het bijzonder jammer dat in de Sociale visie 2040 geen ruimte is gemaakt voor Scouting in het algemeen en de Zeeverkenners in het bijzonder. Wij zijn naar ons oordeel een onmisbare schakel in het sociale domein. Kinderen krijgen bij ons de kans om zich te ontplooien, ze worden uitgedaagd, krijgen verantwoordelijkheid, worden gezien. Wij vragen veel van onze leden, maar tóch mag je zijn zoals je bent. Scouting Nederland heeft een fonds voor kinderen die niet draagkrachtig genoeg zijn om toch mee te kunnen doen. Wij, de Wilhelminagroep Zeeverkenners, hebben daar ook regelingen voor. Wij vinden het belangrijk dat iedereen die wil, mee kán doen. Ik memoreerde al de verantwoordelijkheid: iemand van 16 krijgt de leiding over een verticale groep, variërend in de leeftijd van 12 tot en met 16. Dit is de Boots. Het is de bedoeling dat de Boots zijn/haar opvolger opleid. Dit is de kwartier. De kwartier leid weer zijn/haar opvolger op en zo door. Dit systeem is ook van toepassing op kinderen van 7 tot en met 11 jaar. En wat leren ze elkaar dan zoal? Samen aan een opdracht werken, samen aan een spel meedoen. Elkaar helpen en ondersteunen als dat nodig is. Maar ook: iedereen is gelijk. Het maakt niet uit of je Dolfijn, Zeeverkenner, Staf- of bestuurslid bent. Ook wordt geleerd om leiding te geven, initiatief te nemen, spreken voor een grote groep mensen. En zo kan ik nog wel even door gaan. Als ze 18 zijn, dan worden de meeste leden leiding . Dit zijn ze geheel vrijwillig. Ze geven hun tijd, aandacht en energie aan de groep, zodat er een leuke zaterdag wordt beleefd, of een leuk weekend, of een kamp. Van de oudere leden hoor ik vaak: ik doe dit, omdat ik het belangrijk vindt om iets terug te geven aan de groep. Zo hebben oudere leden een chill plek gemaakt op ons terrein, met een BBQ en een pizza oven. Uit bovenstaand blijkt al dat Scouting aan 3 van de vier 'Verschilmakers' een belangrijke bijdrage levert. Zo jammer dat dit niet wordt gezien, niet wordt omarmd. U zal begrijpen dat de reactie van de Regio Drie Rivieren Utrecht door de Wilhelminagroep van harte wordt onderschreven.	We herkennen de impact die de scouting heeft voor vele Utrechters en zien hoe zij een belangrijke bijdrage levert aan de ambities uit de SVU 2040. Wel is het zo dat we er bewust voor gekozen hebben om niet alle partijen die bijdragen aan de verschilmakers expliciet te benoemen omdat dat een erg lange lijst zou worden waarbij we onmogelijk compleet zouden zijn.	Nee.
Solgu	Hervorming Sociaal Domein, visie Solgu Denk eerst aan mensen met een beperking! (1) Waar het gaat om de Sociale Visie Utrecht 2040 valt ons op dat om te beginnen we nergens in de visie zien staan dat er eerst aan mensen met een beperking gedacht wordt! Op 11 juli 2024 werd dit notabene in een motie aangenomen door de gemeenteraad. (2) Het VN-verdrag wordt niet genoemd, noch de Lokale Inclusie Agenda die hierop is geënt. Het VN-verdrag wordt wel in de Wmo-nota Samen Leven, Samen Zorgen op p.26 genoemd. Het illustreert hoe er blijkbaar over mensen met een beperking wordt gedacht: dat dit allemaal Wmo-gebruikers zijn. Het VN-verdrag staat blijkbaar niet op het netvlies waar het gaat over werk, wonen, geld, huisvesting, kortom: het gewone leven. (3) In de Sociale Visie wordt wel de groep benoemd die veel problemen heeft met geld, werk, wonen en gezondheid, maar daaruit wordt niet de conclusie getrokken dat een (ongelijke) investering voor gelijke kansen in deze groep op z'n plaats zou zijn. Het zijn met name mensen met chronische aandoeningen of beperkingen die meer ondersteuning nodig hebben. (4) Woningen Verder wordt genoemd dat er voldoende woningen moeten zijn voor kwetsbare groepen . Maar waar staat dat de ondergrens voor nieuwbouw bezoekbare woningen zijn? Dit is immers afgesproken in de Woonvisie 2019, een onderdeel van de Agenda Utrecht voor Iedereen Toegankelijk . Bezoekbaar wil ook zeggen dat de openbare ruimte rondom de woningen toegankelijk is. Sociaal en ruimtelijk beleid zijn inderdaad niet te onderscheiden zoals terecht in de Visie wordt genoemd. We hebben	1 en 2. We zien dat we explicieter kunnen benoemen dat deze visie bedoeld is voor alle Utrechters en dus ook voor Utrechters met een beperking. We hebben dit aangepast in de visie. Naar aanleiding van de reactie hebben we een verwijzing naar de 'Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk' en een raadsbrief over de evaluatie van 'Utrecht Standaard Toegankelijk' opgenomen, dit is onze lokale uitwerking van het VN-verdrag Handicap. 3. OIGK: de doelgroepen worden o.a. in het uitvoeringsprogramma Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen benoemd. Hier is aandacht voor mensen met een stapeling van kwetsbaarheden. Mensen met chronische aandoeningen of beperkingen, die daardoor meerdere problemen hebben kunnen daardoor ook onder deze doelgroep vallen. 4. Er wordt aandacht gevraagd voor het benoemen van toegankelijkere woningen. Het belang van toegankelijke woonplekken is onderdeel van de woonvisie en het concreet invullen van welke eisen we stellen aan de woningen t.a.v.	Ja: • In het hoofdstuk toekomstbeeld hebben we de volgende zin aangepast: "In Utrecht hoort iedereen erbij en luisteren we naar elkaar; jong, oud, mensen uit de LHBTIQ+ gemeenschap, mensen met een beperking en mensen met verschillende achtergronden. In Utrecht is iedereen Utrechter". • In het hoofdstuk toekomstbeeld hebben we ook de volgende zin aangepast: "Het altijd aantrekkelijke Utrecht bleef de afgelopen jaren groeien. Daarbij is er veel aandacht geweest voor het faciliteren en stimuleren van ontmoeting en mee kunnen doen (ook voor mensen met een beperking), zowel in wooncomplexen als in de openbare ruimte". • In de verschilmaker gezond samenleven is specifiek toegevoegd dat toegankelijkheid van de voorzieningen van groot belang is. Daarin hebben

	voorbeelden van nieuwbouwprojecten voor woningen van na 2019 waarin deze ambities nog steeds niet gehaald wordt (Merwedekanaalzone (Nieuwe Defensie), Leidsche Rijn Centrum). (5) Ontmoeting Toegankelijke ontmoetingsplekken is een ambitie die we onderschrijven: laagdrempelige ontmoetingsplekken in de buurt , of voorzieningen die bijdragen aan ontmoeting, preventie, ontplooiing, meedoen, etc . (Deze ambitie wordt ook genoemd in de Wmo-nota). Maar bezuinigen op aanvullende zorg betekent voor sommige locaties dat ze om kunnen vallen. Daar wordt aanvullende zorg geboden, bijv. aan mensen met NAH (Niet Aangeboren Hersenletsel in de Paraplu). Die locatie heeft ook een toegankelijke buurtfunctie voor inwoners. Als je als ambitie hebt dat de inwoners meer naar elkaar om moeten kijken, dan moet je die ontmoetingsplekken ondersteunen en niet op bezuinigen. Met toegankelijke ontmoetingsplekken moet je overigens ook denken aan toegankelijke parken, speeltuinen en recreatieplekken buiten de deur. (6)Buurthuizen Plus Aanvullende zorg naar de sociale basis sturen, naar de 'gewone' buurthuizen is in veel gevallen te optimistisch. Iemand die prikkelgevoelig is gaat niet zomaar naar een gewoon buurthuis, maar blijft thuis. Daarmee valt de preventieve werking van buurthuizen met een plus weg, met gevolg dat mensen minder van huis gaan, minder contacten hebben, eenzaam worden en gezondheidsklachten krijgen. Dit soort bezuinigingen zullen dan pennywise, poundfoulish blijken te zijn. Preventie Het uitgangspunt van beleid kan niet zijn bezuinigen, maar moet de kwaliteit van leven van inwoners blijven. Preventief beleid geeft op de lange duur meer inwoners die zich kunnen redden en dus geen aanspraak maken op andere voorzieningen die duurder zijn. Bovendien is een verslechtering van de leefsituatie van mensen met een beperking in tegenspraak met de geest van het VN-Verdrag Handicap/CZ. Beter bezuinigen En als er dan toch moet worden bezuinigd: we hebben vaak voorbeelden van hoe iets goedkoop kan worden opgelost. Mensen weten vaak zelf het beste waarmee zij geholpen zijn. We zien echter dat individuele aanvragen soms overruled worden door de second opinion van een duur onderzoeksbureau dat door de gemeente wordt ingeschakeld. En waar toegankelijke woningen worden gebouwd, hoeven bewoners niet meer naar de Wmo voor woningaanpassingen. Dit heeft als neveneffect dat buren makkelijker bij elkaar op bezoek kunnen zodat mensen naar elkaar kunnen omkijken. Eén van de ambities van de Sociale Visie. En verder Eenvoud: we vallen Utrechters niet lastig met onze systeemkeuzes: Goed plan! Vragen we al heel lang! Zorg dat er 1 loket is waar je je verhaal kunt doen, en waar je niet wordt weggestuurd ongeacht je vraag. Achter dit loket moet uitgezocht worden waar iemand het beste mee geholpen is, zonder dat je de burger lastigvalt met financieringsstromen of systeemschotten. (7) En verder zou het raadzaam zijn om ook af en toe terug te kijken naar ambities die zijn geformuleerd in het verleden, wat is daarvan terecht gekomen, waarom worden bepaalde ambities niet meer genoemd?	toegankelijkheid is onderdeel van de (concept) nota wonen. We erkennen daarmee het belang daarvan. In deze verschilmaker benadrukken we het belang dat er betaalbare woningen zijn in de stad. 5. Er wordt aandacht gevraagd voor de toegankelijkheid van voorzieningen. We herkennen dat toegankelijkheid van voorzieningen zeer belangrijk is en omdat we in deze visie ook wordt gesproken over waar voorzieningen aan moeten voldoen en dit daarin ontbrak. Daarom hebben we toegankelijkheid daaraan toegevoegd. 6. In de reactie staan een aantal ideeën en vragen en opmerkingen die niet één op één te vertalen zijn naar de visie of naar gewenste aanpassingen in de visie (buurthuizen plus, preventie en bezuinigingen, beter bezuinigen). Ook gaat het soms over de uitwerking zoals een concreet idee voor een loket. We zien naar aanleiding van deze vragen en bespreekpunten geen punten die aanpassing van de visie vragen. 7. We beamen in de SVU 2040 dat we scherp moeten zijn op het formuleren van ambities en doelstellingen en dat we de doelstellingen uit de beleidsnota's goed moeten evalueren.	we een verwijzing naar de 'Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk' en een raadsbrief over de evaluatie van 'Utrecht Standaard Toegankelijk' opgenomen, dit is onze lokale uitwerking van het VN-verdrag Handicap.
Inwoner	Financiële bestaanszekerheid is voor veel mensen een onbereikbare droom. Er zijn talloze gezinnen afhankelijk van de Voedselbank of weggeefwinkels. Er zijn talloze mensen met schulden en lage inkomens, die schijnbaar uitzichtloos de eindjes aan elkaar moeten knopen en toch dreigen te verdrinken. De schuldhulpverlening en andere hulpverleners werken al decennia lang om deze mensen te helpen, maar het lijken er juist steeds meer te worden.	We zijn ons ervan bewust dat dit een hoge ambitie is en zeker ook dat de gemeente niet de enige partij is die hierop van invloed is. We herkennen de situatie die in deze reactie wordt geschetst en juist daarom is *financiële bestaanszekerheid* de eerste verschilmaker en is het van belang een stevige ambitie te hebben.	Nee.
Wijkalliantie+	Recent heeft u een concept sociale visie 2040 neergelegd waarop u reactie vanuit de stad vraagt. Namens de Wijkalliantie+ reageren we graag gezamenlijk. Allereerst zijn we verheugd dat er naast de ruimtelijke visie (de RSU) nu ook een visie voor het sociaal domein ligt. We weten met elkaar dat er de komende jaren grote uitdagingen maar ook kansen liggen in het sociaal domein. Een heldere visie waaraan iedereen, in sociaal én ruimtelijk domein, zich aan kan verbinden helpt om die grote vraagstukken aan te pakken. We herkennen en snappen de keuzes voor de verschilmakers en steunen die ook. We zien ook dat echt kiezen om vanuit die verschilmakers te gaan werken ons allen kan helpen de inzet te richten. We zijn verder blij te lezen dat het Utrechts model de onderlegger blijft, daar ligt een stevige basis om op door te bouwen. We herkennen de leidende principes en vinden het cruciaal die de komende tijd uit te werken zodat het ook voor ons allen en juist ook voor professionals helpende principes worden in hun dagelijks contact met Utrechters en elkaar. We willen ook een aantal dingen meegeven die wat ons betreft meer uitwerking en stevigheid vragen in de sociale visie: 1. Wees ook open en eerlijk over wat niet (meer) kan. De komende jaren zullen inwoners andere en misschien wel minder ondersteuning krijgen. Dit argument (minder geld voor een toenemende zorgbehoefte) mist nu in de visie en hoort daar voor het eerlijke gesprek juist wel in thuis. Voer hierover veelvuldig het gesprek op allerlei plekken en momenten in de stad.	1. Eerlijk over wat wel en niet kan: we herkennen niet dat het in de visie niet gaat over dat (gezien de stijgende vraag en de schaarste aan professionals) inwoners en anderen misschien minder ondersteuning krijgen. We hebben dat in de analyse bij de verschilmaker gezond samenleven als volgt verwoord: "(...) we zien dat er richting 2040 een toenemende vraag is naar zorg (sociaal en medisch), onder andere door de vergrijzing. Als die vraag zo door blijft groeien, dan zou in 2040 een onhoudbaar aantal mensen (één op de vier) in de zorg en ondersteuning moeten werken. Dit is niet haalbaar met de zeer krappe arbeidsmarkt in Utrecht en bovendien is het, zoals al eerder toegelicht, niet wenselijk dat alle zorg wordt uitgevoerd door professionals, omdat het contact vanuit het eigen netwerk soms meer kan bieden (continuïteit, herkenning, etc.) dan dat van een professional. (...) Dat vraagt dus iets van hoe we kijken naar zorg en hoe we deze toekomstbestendig kunnen organiseren. Er zal ook een groter beroep op de inwoners gedaan worden, wat terug te zien is in deze verschilmaker."	Ja: • In de aanleiding hebben we een toevoeging gedaan in deze zin: "We zien ook de vraag naar zorg toenemen, terwijl onze stad (mede door ons beleid) blijft groeien naar zo'n 470.000 inwoners in 2040." In de analyse is de groei van de stad als tweede onderwerp genoemd in plaats van eerste onderwerp. • Bij de achtergrond en onderbouwing is de volgende zin opgenomen: "Een tekort aan betaalbare huisvesting is dus niet de enige oorzaak van dakloosheid, maar er is wel meer betaalbare huisvesting nodig om dakloosheid tegen te gaan." • Bij de verschilmaker gezond samenleven, is de volgende zin opgenomen: "Zoals verkennen of samen inkopen van zorg een mogelijkheid is of het gezamenlijk organiseren van voorzieningen". • In het hoofdstuk "wat vraagt dit van de gemeente" hebben we de zin: "Samen met Utrechters kiezen

	2. Het lijkt in deze visie alsof groei van de stad Utrecht als een gegeven wordt genomen, autonome groei en geen keuze van raad en college. Daarmee leest het alsof je éérst groeit en dan kijkt wat nog mogelijk is voor ‘gezond stedelijk leven’. Wij denken dat het andersom zou moeten zijn. ‘Gezond stedelijk leven’, ‘gezond en leerbaar’ of ‘inclusief, veerkrachtig en gezond’ als de norm en dan van daaruit kijken wat dit betekent voor alle ambi□es in de stad (zoals de groeiambities). Daarmee komen de ruimtelijke (groei)strategie en de sociale visie meer in evenwicht, in plaats van dat de ruimtelijke strategie uitgangspunt is voor de sociale visie. Negatief gesteld denken wij dat we niet alleen een ‘wooncrisis hebben’, maar ook een gezondheidscrisis. Die laatste is minstens zo belangrijk en vraagt minstens net zo veel aandacht als de eerste. En het lijkt ons al helemaal niet de bedoeling dat we met het werken aan de wooncrisis de gezondheidscrisis groter maken. Kortom: we pleiten ervoor om de grote vraagstukken in samenhang met elkaar te zien. Als je kijkt vanuit het perspectief van het sociaal domein, welke groei is dan passend en haalbaar in plaats van: groei is het uitgangspunt en dat heeft effect op het sociaal domein. Vanzelfsprekend is wonen een heel belangrijke vraag in onze stad (ook juist vanuit de sociale visie), maar die moet wel meer in verbinding komen met de sociale vraagstukken. Een discussie die volgens ons zou moeten volgen uit de sociale visie is bijvoorbeeld: voor wie bouw je en bouw je ook op ‘ongezonde plekken ’met impact op andere inwoners? Vanuit ditzelfde oogpunt zien we ook weinig aandacht voor klimaatbestendigheid, wat ook impact heeft op woonzekerheid/bestaanszekerheid. Terwijl ook hier op dit moment juist sprake is van klimaatongelijkheid. 3. Als het gaat over verschilmakers, dan denken wij dat het goed is scherp te zijn in de uitwerking van ‘een betaalbaar dak boven je hoofd’. In meerdere settings wordt in de afgelopen weken de wooncrisis gekoppeld aan dit betaalbare dak. Aan dakloosheid bijvoorbeeld. Wij denken dat de wooncrisis (voor wie is het nog betaalbaar om te wonen in Utrecht) en dakloosheid twee vraagstukken zijn die niet met elkaar verward moeten worden. Als het gaat over dakloosheid is dit een groot maatschappelijk thema, waarvoor we overigens in Utrecht een goede aanpak hebben met bijvoorbeeld het voorkomen van huisuitzetting. De wooncrisis is echt een ander thema. Het is goed dat in dit stuk heel helder uiteen te houden, aangezien het nu in debaten (bijvoorbeeld de RIB over hervormingen sociaal domein) door elkaar gehaald wordt en verkeerde beelden worden bevestigd. 4. Het is helpend als de visie voor het sociaal domein en het daaruit volgende beleid (incl. inkopen, contracteren en sturen) nog meer hand in hand gaan met andere partijen. Dit gaat bijvoorbeeld over de zorgverzekeraars sturing/inkoop/contractering op de eerstelijns medische zorg. Het gaat in de stad enorm helpen als we als belangrijke samenwerkingspartners veel meer kunnen werken vanuit integrale visie, kaders en sturing. Een ander voorbeeld dat echt verschil kan maken, is als we nog steviger zouden zijn als stad om echt afspraken te maken met scholen, huisartsen en jeugdhulppartners, dat je hier geen diagnose nodig hebt om op school extra ondersteuning zoals tijd bij toetsen te krijgen. 5. Als het gaat over participatie van bewoners, dan gaat dat niet alleen om bewoners die zich actief melden bij gemeente. Misschien juist niet die bewoners die zich al weten te verenigen, maar juist de bewoners voor wie de afstand naar de gemeente te groot is of die zich anders inzetten voor een ander, zoals vrijwilligers of mantelzorgers. Wij zien hier een belangrijke rol voor de buurtteams en de partners in het sociaal domein. Wij zijn dagelijks met die mensen in gesprek en aan het werk. Benut ons juist voor de input van die duizenden bewoners. Ook gemeenschapskracht ontstaat niet altijd vanzelf, bewoners vragen om een infrastructuur waarop we die gemeenschapskracht kunnen bouwen en benutten. Onder ambitie 5 staat ´bij voorkeur niet bezuinigen op de sociale basis´. Dit is in onze ogen onvoldoende. Er zal de komende jaren echt geïnvesteerd moeten worden op de sociale basis, zodat we kunnen werken aan een andere manier van samenwerken, het versterken van gemeenschapskracht en – als uitkomst – een andere verhouding tussen bewoner en overheid/zorg. 6. We zien nog weinig aandacht voor domein overstijgende innovatie. Hoe kunnen we bijvoorbeeld AI of andere digitale toepassingen gezamenlijk ontwikkelen (ook weer met die andere domeinen, we hebben het namelijk steeds over diezelfde inwoner). 7. Geef als gemeente meer prioriteit aan de uitwerking en gezamenlijke uitvoering van ongelijk investeren in gelijke kansen. Gaan we echt onderscheid maken tussen wijken? Durven we specifiek te investeren daar waar dat het meeste nodig is? Durven we ook de sociale basis groot te maken juist in de wijken waar het relatief goed gaat, zodat vanuit gemeenschapskracht van een meer draagkrachtige buurt aan oplossingen gewerkt kan worden zonder professionele zorg? En dus Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen vormgeven door in bepaalde wijken juist méér te investeren in de sociale basis? 8. Geef meer woorden aan: versterken dagelijks leven van inwoners, dat is de basis. Je vult aan vanuit sociaal domein, maar neemt niet over. Werk het ‘hoe’ van gezond samenleven samen met partners meer uit. Het is een ontzettend mooi en belangrijk streven, maar er is ook iets nodig (infrastructuur) om gemeenschapskracht te ondersteunen. 9. Sturen in balans blijft de norm. Het Utrechts model is sturen in balans én leren en ontwikkelen. Dat doe je met zakelijke sturingsinformatie én dialoog. Waar de eerste jaren ook heel veel energie is gaan zitten in het zorgen voor een goede dialoog en samenwerking, helt de focus nu over naar de harde cijfers. Hier meer aandacht voor is goed, maar als je teveel focus legt op sturen vanuit alleen financiën en harde cijfers dan zullen de kosten waarschijnlijk toenemen (zie ook advies deskundigencommissie hervormingsagenda jeugd -> financiën volgt inhoud). We voelen nu af en toe dat gesprekken wat te ver doorschieten en dat daarmee te weinig aandacht	De wijkalliantie geeft aan dat we hierover veelvuldig het gesprek moeten voeren in de stad. Dit is opgenomen bij het onderdeel “hoe verhogen we de lat” van de verschilmaker ‘gezond samenleven’. Het gaat hier om de volgende zinnen: (...) Om passende en creatieve oplossingen te vinden voor nabije zorg en ondersteuning, zoeken we actief het gesprek op met de stad.” 2. Groei van de stad als uitgangspunt of als keus en groei als belangrijkste uitgangspunt: we hebben een toevoeging gedaan, waarin we aangeven dat de stad groeit, onder andere door het beleid van de gemeente. Daarnaast hebben we in de analyse (in de bijlage) groei van de stad niet meer als eerste genoemd. Ook bij de gemeente staat ‘gezond stedelijk leven’ op de eerste plek; om dit voor elkaar te krijgen moet de groei van de stad in balans zijn. We zijn het er daarom mee eens dat deze onderwerpen in samenhang moeten worden bekeken. Specifiek wat betreft het benoemen van voor wie we bouwen en waar we bouwen (ongezonde plekken) geldt dat we dit expliciet bespreken in de visie. Ten aanzien van de ‘ongezonde plekken’ geeft de nota Gezondheid hier nog meer uitwerking aan. 3. We zien dat de wooncrisis breder is dan dakloosheid en beschrijven dit ook in het hoofdstuk “Een betaalbaar dak boven je hoofd”. Betaalbaar wonen is voor meer mensen een prangend vraagstuk dan alleen voor mensen die dakloos zijn en zo behandelen we het ook in de SVU 2040.Tegelijkertijd zien we wel degelijk een belangrijk verband tussen dakloosheid en de wooncrisis: dakloosheid is in de eerste plaats namelijk een woonprobleem, zoals ook beschreven in het Nationaal Actieplan Dakloosheid, wat benoemd wordt in de SVU 2040. Naar aanleiding van de zienswijze hebben we dit nog verhelderd door het toevoegen van een zin aan de achtergrond en onderbouwing. Verder: zie punt 2 over groei van de stad. 4. We erkennen het belang van samenwerken met o.a. zorgverzekeraars en van helpende afspraken op organisatieniveau die bijdragen aan het welzijn van kinderen. We hebben dit daarom allebei explicieter gemaakt in de visie. 5. Zowel de buurtteams als de partijen in de sociale basis hebben een belangrijke rol in het contact met inwoners die wellicht meer afstand ervaren tot de gemeente. Dit zien wij ook terug in de input die deze organisaties aan ons terug hebben gegeven, ook tijdens de partnerbijeenkomst over de SVU 2040. In de visie hebben we naar aanleiding van deze input in de visie toegevoegd in het hoofdstuk ‘wat vraagt dit van de gemeente” dat we, samen met Utrechters, kiezen welke samenwerkingsvorm het meest passend is. Daarbij hebben we een link opgenomen naar het samenwerkingskompas van Samen Stad Maken. Naar aanleiding van een andere zienswijze hebben we eerder in dit hoofdstuk al toegevoegd dat we gebruik maken van ervaringskennis die we al in huis hebben (denk aan klachten en signalen van inwoners of peilingen) en zoeken actief naar samenwerkingen met inwoners, ervaringsdeskundigen, uitvoeringspartners en bedrijven in concrete opdrachten. Ten aanzien van de zin over niet bezuinigingen m.b.t. sociale basis: Het klopt dat de gemeente de sociale basis een zeer belangrijk onderdeel van de verschilmakers vindt en daarom was de zin opgenomen dat we bij voorkeur niet bezuinigen op de sociale basis. We erkennen dat deze zin niet de ambitie uitstraalt over de beweging we willen maken. Deze zin is daarom veranderd in: “Dat betekent dat we de ambitie hebben om het aandeel sociale basis en die inzet die juist kan bevorderen dat bewoners elkaar ondersteunen, te laten stijgen.” 6. Domein overstijgende innovatie komt op meerdere plekken terug in de visie (in het hoofdstuk “Gezond samenleven” en in het hoofdstuk “Wat vraagt dit van ons?”) maar we herkennen dat dit nog steviger kan en dat het juist ook richting de toekomst veel kansen biedt. We hebben dit daarom wat scherper omschreven.	we de best passende samenwerkingsvorm" toegevoegd. Hierbij is ook een voetnoot opgenomen: “Dit doen we door gebruik te maken van het kompas van samen stad maken: Beleid voor samenwerken met bewoners | gemeente Utrecht)". En naar aanleiding van een andere zienswijze hebben we eerder in dit hoofdstuk al toegevoegd: “dat we gebruik maken van ervaringskennis die we al in huis hebben (denk aan klachten en signalen van inwoners of peilingen) en zoeken actief naar samenwerkingen met inwoners, ervaringsdeskundigen, uitvoeringspartners en bedrijven in concrete opdrachten”. • In het hoofdstuk over de verschilmaker gezond samenleven is de zin: “we bezuinigen bij voorkeur niet op de sociale basis” is gewijzigd in “dat betekent dat we de ambitie hebben om het aandeel sociale basis en die inzet die juist kan bevorderen dat bewoners elkaar ondersteunen, te laten stijgen”. • Bij de verschilmaker kansrijk opgroeien is de volgende zin toegevoegd: “Naast ouders hebben veel andere mensen een belangrijke rol zoals de pedagogisch medewerkers op de kinder- opvang, de leerkracht op school, de jeugdgezondheidszorg, de leerkracht op school, de sporttrainer en andere buurtbewoners. De partijen rondom jeugdigen werken samen aan het welzijn van jeugdigen en hun omgeving. Hierbij is het belangrijk dat professionals elkaar goed weten te vinden, maar ook dat erop organisatorisch niveau helpende afspraken zijn die bijdragen aan het welzijn van kinderen.” • In het hoofdstuk “wat vraagt dit van de gemeente” hebben we bij het kopje “eenvoud” toegevoegd: “Ook zoeken we de samenwerking met andere domeinen zoals het medisch domein of langdurige zorg om, waar mogelijk, meer vanuit samenhang zorg te kunnen bieden aan inwoners”.

	voor de dialoog is om te reflecteren op wat die cijfers ons vertellen. We zullen het samen moeten doen! 10. Groepsgericht werken is niet de sleutel tot besparingen maar echt een andere benadering van hulp en ondersteuning. Dit vraagt ook erkennen dat dit voor iedereen anders is (voor degene die de hulp en ondersteuning ontvangt, degene die de hulp biedt én de omgeving waarin onze inwoners leven). Het is ook niet dé oplossing voor het tegengaan van polarisatie en voorkomen eenzaamheid, mogelijk wel een bijeffect. Het levert ook niet 1 op 1 efficiency op met minder inzet van professionals. Een aanname die wel tussen de regels door klinkt. 11. Het komen tot laagdrempelige centra is een mooie ambitie die we van harte ondersteunen. Daarbij zien wij juist een meerwaarde als dit breder gaat dan zorg en ondersteuning. Sterker, het zou moeten beginnen bij een normale ontmoetingsplek in de wijk. Denk aan een sportclub of een cultuurhuis. Op die plek kunnen we zorg waar nodig toevoegen, terwijl de basis het normale leven en de nabije ondersteuning is, in de privésfeer, buurt of sociale basis. Dit is juist daarom ook zeker niet alleen een sociaal domein opgave, maar dit uitgangspunt vraagt ook veel van de ruimtelijke strategie en uitwerking daarvan in omgevingsvisies, ontwikkelplannen en zelfs ook bestemmingsplannen en vastgoedbeleid. Pas dan kan je écht op plekken in de wijk meerwaarde realiseren in ruimte, leerbaarheid en gezondheid binnen beschikbare financiële kaders. We danken u voor de mogelijkheid om mee te denken over de sociale visie 2040. Uiteraard zijn we met elkaar bereid de sociale visie verder te brengen en uit te voeren!	7. De suggestie om prioriteit te geven aan de uitwerking en uitvoering van ongelijk investeren voor gelijke kansen is in lijn met de SVU 2040. Die uitwerking vindt plaats in de praktijk en staat meer centraal in nota's en uitvoeringsprogramma's. 8. Concrete uitwerking van wat er nodig is voor het ondersteunen van gemeenschapskracht is onderdeel van de betreffende nota's en uitvoeringsprogramma's en geven we graag samen vorm met de partners en inwoners. 9. In de visie is toegelicht dat de basis van het sturingsmodel is en blijft dat het model in balans moet zijn. Hierbij wordt ook expliciet aangegeven hoe we dit model richting 2040 verder gaan verstevigen. Goed om in gesprek te zijn over hoe dit in de praktijk wordt ervaren en daarvan te leren. Daarover hebben we ondertussen een afspraak gemaakt met elkaar. 10. We benoemen in de SVU 2040 alle manieren waarop groepsgericht werken bijdraagt aan meerdere doelen, we zien naar aanleiding hiervan geen reden om de visie aan te passen. 11. We onderstrepen het belang van de ruimtelijke strategie in het realiseren van "sociale opgaven". In de visie is in het hoofdstuk "Gezond samen leven" uitgewerkt hoe we hier vorm aan geven. Daarbij is de SVU 2040 nadrukkelijk gekoppeld aan de RSU 2040 en zo ook onderdeel van de Omgevingsvisie.	
Duurzaam Utrecht	Geachte burgemeester en wethouders, Hartelijk dank voor de uitnodiging om een zienswijze te geven op uw plannen voor de Sociale Visie 2040. Ik maak hier graag gebruik van. De gemeente streeft naar een samenhangender sociaal beleid in een sterk groeiende stad (van 375.000 naar 473.000 inwoners in 2040), met steeds beperktere menskracht en financiële middelen. Vanaf 'ravijnjaar' 2026 krijgen alle gemeenten veel minder geld vanuit het gemeentefonds van de rijksoverheid. Binnen deze randvoorwaarden streeft de gemeente Utrecht naar een rechtvaardige stad. Hierdoor geïnspireerd ontwikkelde de gemeente de 'Sociale Visie 2040' waaraan ze in de geest van stadspatroon Sint Maarten samen wil werken met burgers en organisaties in Utrecht. Het doel is: "Utrecht is in 2040 een inclusieve, veerkrachtige en gezonde gemeenschap, waarin alle inwoners een gelijke kans hebben om mee te doen en om zich te ontwikkelen tot wie ze kunnen én willen zijn." Met vijf leidende principes wil de gemeente dit doel bereiken: 1) "In alles wat we doen staat het dagelijks leven van Utrechters en eenvoud centraal… 2) We maken samen de stad… 3) Ongelijk investeren voor gelijke kansen… 4) Voorkomen is beter dan genezen… 5) Focussen op het aanpakken van grondoorzaken…" (Utrecht, 2024b) Alles bij elkaar biedt de visie een aanlokkelijk perspectief op een stad waar iedereen zich thuis voelt en voor elkaar zorgt, onder regie en in samenspraak met de gemeente. Wie wil daar niet wonen? (1) In het huidige Visiedocument blijft een gedegen analyse van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen nog wel onderbelicht. De gemeente stelt zichzelf en haar inwoners ambitieuze en loffelijke doelen, maar geeft weinig overtuigende argumenten om de haalbaarheid binnen 15 jaar aan te tonen. Ter aanvulling zou de gemeente bijvoorbeeld kunnen onderzoeken hoe haar strategie uitwerkt onder invloed van de vier 'Reference Foresight Scenarios of the Global Standing of the EU in 2040' van het Gemeenschappelijk Onderzoekscentrum van de Europese Commissie (Vesnic Alujevic et al., 2023). De referentiescenario's zijn: - 'Storms' waarin samenlevingen meer egocentrisch en in zichzelf gekeerd worden, met sterkere naties en regionale blokken. - 'End game' waarin economische groei en concurrentievermogen het winnen van welzijn en sociale gelijkheid. - 'Struggling synergies' waarin er een sterke multilaterale beweging is die vastbesloten is om klimaatverandering te bestrijden, waarbij andere aspecten van duurzaamheid minder aandacht krijgen - 'Opposing views' waarin de samenleving verdeeld is tussen een regeneratieve en een exploiterende alliantie, die allebei hun denkkader proberen op te leggen. (2) Bij oppervlakkige lezing wekt de visie de indruk dat Utrecht een beetje op een eiland ligt, grotendeels beschut tegen invloeden van buitenaf. Zo'n lokaal perspectief lijkt misschien vanzelfsprekend vanuit het perspectief van het gemeentebestuur, maar beantwoordt niet aan de leefwereld van veel Utrechters. Hoeveel forenzen wonen er in Utrecht en werken elders, of omgekeerd? Hoeveel studenten zijn hier niet geboren en blijven na hun studie ook niet hangen? Hebben inwoners met een van de 170 niet-Nederlandse nationaliteiten geen praktische en emotionele relaties met mensen in de rest van de wereld? En op hoeveel borden ligt alleen lokaal geproduceerd eten? Is Utrecht niet al sinds 2010 een Fair-Trade gemeente (Ik hoop niet dat Utrechters in de geest van Sint Maarten alleen doneren aan de lokale voedselbank en zich niet inzetten voor ontwikkelingssamenwerking met landen waar het leven een stuk zwaarder is dan hier. Kortom, als u het mij vraagt, kan de Sociale Visie 2040 van de gemeente Utrecht er op vooruit gaan door meer vanuit het perspectief van burgers in hun relaties binnen en buiten de stad te redeneren, en door te onderzoeken hoe de strategie van de gemeente ondersteund of tegengewerkt wordt door mogelijke geopolitieke ontwikkelingen.	1. We danken Duurzaam Utrecht voor de suggesties omtrent voorspellen. In de visie zit als bijlage een lange termijn analyse. Deze lange termijn analyse is slechts een samenvatting en prioritering van meerdere methodieken, bijeenkomsten en exercities. Deze analyse is het resultaat van een langlopend traject die heeft geleid tot de toekomstverkenning 'Utrecht 2060'. Dit is een exercitie van de gemeente Utrecht, partners (uit de stad en daarbuiten) en *Future Motions*. Hierbij zijn verschillende methodieken gebruikt om vooruit te kijken naar niet alleen 2040, maar ook 2060. Meer informatie hierover leest u in dit rapport. Hierin staat meer informatie over de aanpak, maar ook over de scenario's. 2. De geopolitieke verhoudingen die u noemt zijn in dit traject aan bod gekomen en goed bekeken. Er is gekozen om in de bijlage de trends te prioriteren met een hele directe impact op Utrecht, dit betekent uiteraard niet dat we als gemeente geen oog hebben voor belangrijke regionale, nationale en internationale trends.	Nee.
Cliëntenplatform Participatiewet Utrecht	1. Het Cliëntenplatform Participatiewet Utrecht wil voorstellen een zesde leidend principe toe te voegen aan de al beschreven vijf principes: vertrouwen in de gemeente. Het is van groot belang dat de stad actief blijft in het tegengaan van polarisatie en wantrouwen richting de overheid, en dat de bestaande basis van dienstverlening van de gemeente duidelijk en betrouwbaar blijft.	1. We erkennen dat vertrouwen in de gemeente heel belangrijk is. Dit is daarom expliciet onderdeel in de uitleg van het leidende principe "samen stad maken".	Nee.

	Daarop zijn onze aanbevelingen gebaseerd. In de bijlagen benoemt de gemeente in de graphic Inzichten uit de wetenschap (pagina 48) dat de rol van de overheid van groot belang is. Zo wil Utrecht streven naar minder (nieuw) beleid en zorgen voor beter onderbouwd en integraler beleid. Ook wordt genoemd dat de theorie van 'rechtvaardige stad' een leidraad is die houvast geeft in het werken aan een open en betrouwbare overheid die handelt vanuit gepast vertrouwen. Deze termen komen momenteel niet duidelijk terug in de leidende principes. De gemeente heeft al een goede stap genomen met het implementeren van het stress-sensitief werken, maar dit is slechts een deel van de oplossing. De gemeente kijkt nog voor een groot deel vanuit het juridisch perspectief wanneer het gaat om bezwaar maken en klachten indienen. De inwoners hebben het ook nodig om eventuele emoties kwijt te kunnen, bijvoorbeeld over verwachtingen die niet kloppen. Ze willen de gevolgen van een beslissing graag delen. Als deze gevoelens niet geuit kunnen worden, bestaat de kans dat ze uitgroeien tot wantrouwen. Wat dat wantrouwen kan voorkomen dan wel verminderen, is inwoners het gevoel geven dat ze gezien en gehoord worden (noot 1). Uit onderzoek blijkt dat het vertrouwen in instanties verbetert wanneer inwoners zien dat de gemeente actief meedenkt en de onderliggende oorzaken van de problematiek erkent: klasse, geslacht, nationaliteit en beperkingen. De gemeente verkeert in een lastige positie wat betreft wantrouwen tegen de overheid. Enerzijds speelt voor inwoners dat instanties zoals het UWV, DUO en de Dienst Toeslagen fouten maken en met de gemeente op één hoop gegooid worden. De burger ziet maar één 'overheid' (noot 2). Anderzijds bevindt de gemeente zich in de unieke positie dat ze deze trend van wantrouwen kan doorbreken. De gemiddelde inwoner heeft namelijk meer contact met de gemeente dan met andere instanties. Door positieve ervaringen te maken van de klantcontacten worden de negatieve ervaringen uit het verleden in perspectief geplaatst. De reden dat wij graag het vertrouwen in de gemeente als leidend principe toevoegen is dat de bestaande vijf principes zowel positief als negatief kunnen uitpakken op de beleving van het wantrouwen. Zo kan het eerste principe (we maken samen de stad) op inwoners overkomen alsof ze er juist alleen voor staan, zonder steun van de gemeente. Samenwerken en in de wijk regelen wat geregeld kan worden is goed, maar dit moet niet omslaan in een gevoel van alleen staan bij de inwoner. De meest kwetsbare inwoners zijn vaak juist kwetsbaar omdat ze geen sociaal netwerk hebben waarmee ze samen kunnen werken, of ze zijn afhankelijk van anderen en willen dat hun buren en vrienden niet aandoen. Ongelijk investeren voor gelijke kansen is een ideologisch streven dat op het eerste gezicht positief is. Toch is er in de praktijk een reële kans dat er groepen worden overgeslagen omdat zij niet goed in beeld zijn bij de gemeente. Dan bestaat het risico dat juist zij die het meest kwetsbaar zijn, alsnog worden overgeslagen. Om in beeld te komen bij de gemeente is het voor deze groepen eerst nodig hun vertrouwen in de gemeente te herstellen. En wie kan erop tegen zijn te voorkomen in plaats van te genezen? Hierbij wel de kritische noot dat er op dit moment al veel Utrechters zijn die nu in de problemen zitten. Ook voor hen die nu kwetsbaar zijn, moet hulp beschikbaar blijven. Het is onmogelijk om voor meer dan 375.000 inwoners maatwerk te leveren, daar zijn we ons van bewust. De dienstverlening zo aanpassen dat deze voor meer inwoners duidelijk en helder is, zal een groot verschil maken. Daar zet de gemeente al stappen in. 2. Daarnaast zouden we ook graag zien dat bestaande afspraken met inwoners, bijvoorbeeld over de thuiszorg, hulp vanuit het buurtteam en beloften gemaakt op inspreekavonden, gehonoreerd worden. Het is essentieel dat de gemeente haar woord houdt en, als dat niet (langer) mogelijk is, de voor- en nadelen helder en transparant uitlegt aan de betreffende inwoners. Voetnoten: 1 Parents living in poverty and the welfare system: the conditions for trust. Grossman et al., 2021. 2 Gebroken Beloften van de Rechtsstaat, Staatscommissie Rechtsstaat, 2024.	2. We erkennen dat het belangrijk is om gemaakte afspraken te honoreren en te werken vanuit de leefwereld van inwoners. Dit ligt voor ons aan de basis van een goede samenwerking. Daarmee valt het voor ons onder het leidende principe "samen stad maken" en het leidend principe **"**In alles wat we doen staat het dagelijks leven van Utrechters en eenvoud centraal" .	
Utrechtse adviescommissie LHBTIQ+	1. De commissie zou graag zien dat de lhbtiq+ gemeenschap genoemd wordt in dit document, zodat de gemeente expliciet uitdraagt waar zij voor staat. Dit kan bijvoorbeeld bij de verschilmakers onder het kopje 'Kansrijk opgroeien'. Ook mist er enige intersectionaliteit van verschillende kwetsbaarheden. 2. De commissie zou graag de strategie bij deze visie zien. Hoe kom je tot deze resultaten? En hoe ga je meten of dit ook lukt? 3. De commissie merkt op dat de oorzaken van o.a. huisvesting, gebrek aan verbinding en dergelijke niet worden benoemd. Wat zijn de oorzaken van deze (structurele) problemen en waarom stelt de gemeente dit voor als oplossing? Er mist een analyse. 4. De commissie vraagt zich ook af hoe de gemeente dit kan blijven dragen tot 2040. Met name omdat de landelijke politiek op dit moment een andere koers vaart. Wat doe je als je een uitzondering op de regel bent? Hoe maak je dat waar, ook als bijvoorbeeld de Rijksoverheid niet altijd ondersteunt, denk bijvoorbeeld aan de bed-, bad- en broodregeling?	1. We zien dat we explicieter kunnen benoemen dat deze visie bedoeld is voor alle Utrechters en dus ook voor Utrechters uit de LHBTIQ+. Dit hebben we aangepast in de SVU 2040, bij het toekomstbeeld, om aan te geven dat het gaat over alle Utrechters, ook uit de LHBTIQ+ gemeenschap. 2. Hoe we komen tot de gewenste resultaten staat toegelicht in hoofdstuk C.2 Voortgang en Verantwoording. Daarnaast beschrijven we wat in hoofdstuk B.2 wat de uitwerking van de visie van ons als gemeente vraagt. Veel concrete uitwerking van wat er nodig is, is onderdeel van de betreffende nota's en uitvoeringsprogramma's. 3. Een samenvatting van de analyse van deze grondoorzaken zit als bijlage bij de SVU 2040. 4. De SVU 2040 is o.a. bedoeld om als gemeente koers te houden en tegen te sturen binnen veranderende omstandigheden (zoals landelijk beleid). Wanneer er concrete dilemma's ontstaan (bijv. m.b.t. financiering door de rijksoverheid) is de visie leidend.	Ja: • In het Toekomstbeeld is de LHBTIQ+ gemeenschap expliciet benoemd.

Inwoner	Naar aanleiding van de publieksversie heb ik de volgende opmerkingen: 1. In hoeverre hoort dit bij de kerntaken van een gemeente? Prima dat jullie dit doen. Maar ik vind het lastig om te beoordelen hoe sommige dingen, zoals de nadruk op gezond", bij de kerntaken van een gemeente horen. Ik weet natuurlijk dat de gemeente verantwoordelijkheden heeft aangaande WMO, jeugdzorg en uitkeringen, maar ik vind dit toch wel wat afwijken van de taken. Taken van een gemeente | Gemeenten | Rijksoverheid.nl 2 In hoeverre is "gezond" alleen maar eten, drinken en bewegen? "Er is veel geïnvesteerd juist in die Utrechtse buurten waar de (risico's op) gezondheidsachterstanden het grootst waren. In heel Utrecht is gezond eten, drinken en bewegen is tegenwoordig vanzelfsprekend". Ik ben tegen betutteling van de gemeente over wat ik eet, drink en beweeg. Van de andere kant heb ik wel last van alle ongezonde eetgelegenheden om de volgende redenen: Het zijn veelal afhaaleetgelegenheden, deze verspreiden meestal sterke geuren waar je je niet voor kunt afsluiten. Afhaaleten leidt tot eten op straat. Dat leidt tot knoeien of zelfs bewust eten of verpakking op straat gooien. Dat maakt de stad lelijk en trekt ongedierte aan. Eten met aandacht is veel gezonder. Je kauwt beter en bent sneller verzadigd dan wanneer je lopend en zonder aandacht iets naar binnen werkt. Elke afhaaltent vervangt een leuke winkel. Het aanbod van leuke winkels, met name in de binnenstad, is de laatste jaren pijlsnel gedaald, waardoor ik veel minder in de binnenstad kom. Het is gewoon niet leuk meer met alleen maar horeca. Het evenwicht is nu behoorlijk verstoord. Nu zal de binnenstad niet uw prioriteit hebben over dit onderwerp, maar waarom andere wijken wel "gezond maken" maar de binnenstad vol ongezonder verleidingen laten? Mensen uit andere wijken komen ook in de binnenstad. Ik zou dus graag ook een "gezond" vergunningenbeleid voor horeca willen zien. Ik mis ook een paragraaf over roken. Waarom mag je in de horeca niet meer binnen roken (hetgeen veel ongezonde! geluidsoverlast voor omwonenden oplevert omdat iedereen buiten gaat staan praten) maar wel shisha roken in een shishalounge? Waarom wordt de verkoop van tabak ontmoedigd maar opende er in 2024 er wel een nieuwe coffeeshop? Ik heb geen problemen met roken, shisha of joints en zo, maar het is allemaal even ongezond en het beleid is niet erg consistent. Daarnaast is er alcohol en andere drugs. Die zijn ook niet echt gezond. Misschien wilt u dit even laten rusten omdat je nu eenmaal niet alles tegelijk kunt aanpakken. Het zou wel handig zijn als u dat ook vermeldt. Kortom: "gezond" is een hele grote ambitie, met veel aspecten, meer dan alleen eten, drinken en bewegen. Ook geluidsoverlast, roken, alcohol en andere drugs, luchtkwaliteit en andere zaken spelen hier mee. 3 Financiële bestaanszekerheid: iedereen kan rondkomen Iedereen die echt niet kan werken heeft ook recht op een goed leven en prima dat u mensen daarmee gaat helpen. Echter, ik lees alleen maar dat u mensen gaat helpen om de juiste toeslagen te ontvangen. Ik zie geen plannen om mensen die wel kunnen, maar niet willen werken, een stimulans te geven om wel te gaan werken. Ook vrijwilligerswerk kan een goede bijdrage aan de maatschappij leveren, en aan de mensen in kwestie. Ik zou daar wel graag aandacht voor willen hebben. Daarnaast raad ik ook aan om mensen die niet méér werken dan ze doen omdat ze anders hun toeslagen kwijtraken, te verleiden om toch meer te gaan werken. Dat levert later namelijk ook meer pensioen op als je in loondienst bent. Aangezien er momenteel voortdurend gemorreld dreigt te worden aan de koppeling minimumloon met uitkeringen en AOW verwacht ik dat later de AOW echt te weinig is om van te leven, en dan is een pensioen echt nodig. Ik weet dat het voor veel jongeren een "ver van mijn bed" show is, dat was het voor mij ook, maar pensioen is echt belangrijk. En met een uitleg over de "drie potjes" (AOW, pensioen en eigen spaargeld) is het niet supermoeilijk uit te leggen. Ik draag graag mijn steentje belastinggeld bij, maar dan verwacht ik dat iedereen die dat kan, ook bijdraagt. En dat u dat ook probeert te stimuleren. 4. Gezond samen leven: een zorgzame gemeenschap in een gezonde leefomgeving "We willen een leefomgeving creëren die gezond samen leven stimuleert en waarin de gemeente een actieve rol neemt in het realiseren en behouden van maatschappelijke voorzieningen waar mensen worden uitgenodigd om te bewegen, gezond te eten en elkaar te ontmoeten." Wat gaat u doen aan de toegankelijkheid van de stad voor mensen met een beperking? Met een rollator kom je nauwelijks de binnenstad of Wittevrouwen door. Je kunt de bieb op de Neude vaak niet in omdat de lift regelmatig stuk is. De roltrappen op het station werken meer niet dan wel. Dat helpt dus niet voor "bewegen" en "ontmoeten". En het schrappen van de Plusbus helpt ook niet mee. Mijn voorbeelden zijn met name vanuit de binnenstad, omdat ik die het beste ken, maar dat zal vast ook gelden voor openbare gelegenheden, trottoirs, stations en liften in andere wijken. Toegankelijkheid is zeer belangrijk, anders gaan mensen de deur niet uit. Ik hoop dat ik wat nuttige punten heb aangedragen en wens u veel succes met de uitvoering.	1. De indiener van de reactie vraagt of het bevorderen van gezondheid een taak is van de gemeente. De gemeente heeft naast andere taken ook een wettelijke taak op het terrein van volksgezondheid. Gemeenten zijn bijvoorbeeld opdrachtgever van de regionale GGD en de gemeente heeft tot taak om gezondheidsbeleid maken. In deze visie brengen we de taken in het sociaal domein samen. 2. De zienswijze gaat in op het vraagstuk van stimuleren van gezonde leefgewoonten in het gedrag (eten, drinken, niet roken en bewegen). Er wordt aangegeven dat een gezond vergunningsbeleid gemist wordt ten aanzien van horeca naar aanleiding van observaties in de binnenstad. Ook vraagt de zienswijze aandacht voor een helder beleid ten aanzien van middelengebruik, met vragen als: wat doet de gemeente precies op aanpak middelen en wat zijn hierin de regels? Bijvoorbeeld waarom er wel gerookt mag worden in shisha lounges, maar niet in andere binnenruimtes. De inwoner geeft aan het beleid van de gemeente niet consequent te vinden al kan de inwoner zich ook voorstellen dat we niet alles tegelijk kunnen aanpakken. In de visie geven we aan dat we toe willen werken naar een leefomgeving waarin de gezonde keuze de norm is. We zien dat er nog veel winst te behalen is en zullen daar de komende jaren ook op inzetten. Daarvoor hebben we wetgeving van het Rijk nodig. 3. Ten aanzien van financiële bestaanszekerheid vraagt de zienswijze meer nadruk op het stimuleren van werk en vrijwilligerswerk. We herkennen dat er zinnen ontbreken over inkomen uit duurzaam werk. Onder andere op basis van uw reactie voegen we in het hoofdstuk financiële bestaanszekerheid duurzaam werk vaker toe aan de tekst. Het belang van vrijwilligerswerk herkennen wij en is een belangrijk onderdeel in het hoofdstuk gezond samenleven. 4. De zienswijze vraagt aandacht voor het thema toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Hier hebben we meer reacties op gekregen en dat is op meerdere manieren toegevoegd aan de visie.	Ja, in het hoofdstuk financiële bestaanszekerheid is duurzaam betaald werk toegevoegd: • "We willen dat inwoners over voldoende financiële middelen beschikken, bij voorkeur uit duurzaam betaald werk." En "Bestaanszekerheid (bij voorkeur door duurzaam betaald werk) als speerpunt te kiezen … benutten". • In de verschilmaker gezond samenleven is specifiek toegevoegd dat toegankelijkheid van de voorzieningen van groot belang is. Daarin hebben we een verwijzing naar de 'Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk' en een raadsbrief over de evaluatie van 'Utrecht Standaard Toegankelijk' opgenomen.

3 Partnerbijeenkomst 21 januari 2025

Op 21 januari is er een partnerbijeenkomst waarbij ongeveer 60 deelnemers van verschillende partners aanwezig waren (zie de bijlage voor aanwezige organisaties). We zijn daar in gesprek gegaan over de feedback met elkaar. Hieronder ziet u het verslag van de bijeenkomst. Er is veel waardevolle input gegeven en in de kolom weging benoemen we welke punten we hebben meegenomen in de wijziging van de visie. Hierin gaan we niet in op alle benoemde punten in de bijeenkomst, zoals u kunt zien was het ook een gesprek met daarin soms verschillende visies op een onderwerp. Tijdens de presentatie is vermeld dat als partijen een individueel antwoord wilden krijgen op hun feedback dat zij dit konden indienen via een zienswijze.

Rode draden uit gehele bijeenkomst	Reacties	Weging	Hebben de reacties en de weging hiervan geleid tot een wijziging van de SVU 2040? Zo ja, wat is er gewijzigd?
Samenwerken binnen en buiten het sociaal domein en voorkomen versnippering	• Belangrijk dat wij ons ook verdiepen in elkaars positie om samen effectief te kunnen zijn. • Kansen door beter samen te werken. • Besef dat je het niet alleen doet en dat je transparant bent met elkaar over wie welke rol heeft. Gemeente blijft verantwoordelijke maar wij hebben het ook als partijen met elkaar te organiseren. • Om ook als partijen minder versnipperd te werken en uitvoering te kunnen geven aan de leidende principes is het belangrijk dat we ook zicht krijgen in welke partijen er zijn (sociale kaart). • Er is behoefte bij inwoners om te weten waar je wat vindt. En ook dat je kunt putten uit voorbeelden (dus een overzicht van initiatieven) belangrijk is dat nagedacht wordt over hoe je initiatiefnemers kan faciliteren, bijvoorbeeld zicht op voorbeelden vertalen en toerusten. • De versnippering heeft ook een negatief effect op de burgers en het vertrouwen wat zij hebben in de gemeente. • Het wijkplatform kan aandacht vragen voor de thema's, sociaal en ruimtelijk komt bij elkaar • Mooi dat deze leidende principes zijn opgesteld met Werk en Inkomen, Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid, maar dit is nog heel beperkt. Er zit ook een sterke relatie met bijvoorbeeld vervoer of bij wonen. Als je niet zorgt dat deze leidende principes daar ook gaan gelden dan gebeuren daar weer andere dingen en worden daar weer andere keuzes gemaakt die haaks kunnen staan op de leidende principes die hier staan beschreven. Op dit moment is er bijvoorbeeld in de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone onvoldoende ruimte voor ontmoeting, buurthuizen etc. Zorg voor bredere implementatie en wacht er niet te lang mee, want nu worden de projecten voor de toekomst ontwikkeld en loop je straks achter de feiten aan.	We vinden het fijn om te horen dat de partners ook veel kansen zien in de samenwerking, het werken vanuit de leefwereld van de inwoner en in het bevorderen van eenvoud in dienstverlening. De visie draagt daaraan bij en versterkt deze beweging.	Nee.
Verbinding andere domeinen/ financiers/partners	Een ander onderwerp dat in meerdere groepjes terugkwam is de verbinding met andere financiers, bijvoorbeeld zorgverzekeraars, bedrijven en met andere domeinen binnen de gemeente. Deze werd niet altijd goed gezien. Dit staat deels benoemd in een hoofdstuk dat tijdens de bijeenkomst niet centraal stond, het hoofdstuk B2.2, 'wat vraagt dit van de gemeente'. • De community gedachte moet ook in de commerciële sector gestimuleerd worden, wat kunnen bedrijven bijdragen aan deze opgave • Wat is de rol van lokale bedrijven, die moet je stimuleren daar komt iedereen bij elkaar • Verbinding met andere financiers of domeinen (bv veiligheid) nog niet voldoende gezien. Wat doen we daarop, wat is onze invloedsfeer, wat is onze lobby • Relatie met ZVW en WLZ komt onvoldoende terug. Als we grondoorzaken willen aanpakken moeten we ook zeker naar deze domeinen kijken • Ik mis de samenwerking met de zorgverzekeraar (kan prominenter terugkomen) • Goed dat er een set leidende principes is voor het sociaal domein, maar hoe zit dit nu met andere afdelingen buiten het sociaal domein. Als je dit niet meteen voor de hele gemeente doet dan gebeuren er weer dingen die daar haaks op kunnen staan. Zorg voor brede implementatie	• We erkennen dat de samenwerking met bedrijven belangrijk is. Dit werd al beschreven in het hoofdstuk "wat vraagt dit van ons", maar hebben we n.a.v. deze input explicieter gemaakt. • We erkennen dat de samenwerking met de zorgverzekeraars en WLZ veel kansen biedt en hebben dit meer expliciet gemaakt in de visie. • We herkennen dat de visie vooral is geschreven vanuit de samenwerking in het sociaal domein. Betere samenwerking in het sociaal domein draagt ook bij aan andere domeinen, zoals het veiligheidsdomein. Verder is in de visie ook de verbinding gelegd met het ruimtelijk domein. De SVU en de RSU zullen tezamen onder de omgevingsvisie gaan vallen.	Ja: • In het hoofdstuk "Wat vraagt dit van de gemeente", hebben we toegevoegd: "Hiervoor maken we gebruik van ervaringskennis die we al in huis hebben (denk aan klachten en signalen van inwoners of peilingen) en zoeken actief naar samenwerkingen met inwoners, ervaringsdeskundigen, uitvoeringspartners en bedrijven in concrete opdrachten". • Bij de verschilmaker gezond samenleven hebben we het volgen de toegevoegd: "Zoals verkennen of samen inkopen van zorg een mogelijkheid is of het gezamenlijk organiseren van voorzieningen". • In het hoofdstuk "wat vraagt dit van de gemeente" hebben we bij het kopje eenvoud toegevoegd: "Ook zoeken we de samenwerking met andere domeinen zoals het medisch domein of langdurige zorg om, waar mogelijk, meer vanuit samenhang zorg te kunnen bieden aan inwoners".
Concreetheid/ uitwerking en stevigheid van de visie	Er was een aantal reacties over de mate van concreetheid van de visie en over de keuzes die je kan maken op basis van de visie. Er werd deels aangegeven dat de visie helpend is, maar ook dat er meer richting gegeven kan worden door het concreter te maken of meer schurend. In het gesprek dat ontstond is aangegeven dat de concrete uitwerking te vinden is/volgt in de beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's en dat de visie helpt bij keuzes die we maken in de toekomst en bij te ontwikkelen beleid. • Hoe wil je de visie gebruiken, wie moet ermee werken, dit gaat onze professionals nog onvoldoende helpen. Iedereen is het ermee eens. • De visie gaat helpen om keuzes te maken een geeft richting • Meer richting gewenst over wat we niet meer doen • Soms kan het steviger. Er staat nu bijvoorbeeld dat we bij voorkeur niet bezuinigen op de sociale basis maar dat is niet heel erg stevig geformuleerd als je dit zo belangrijk vindt vanuit het idee dat de sociale basis steeds belangrijker wordt en bijdraagt aan het gezond samenleven.	• Een visie is gericht op de lange termijn en op overkoepelende ambities en is daarmee niet heel concreet. De concrete uitwerking van de visie komt terug in onze nota's en uitvoeringsprogramma's. Een deel van de nota's is recent vastgesteld, daarom zijn we bij het maken van de nota's en de SVU samen opgetrokken. Om goed toekomstbestendig beleid te kunnen maken hebben we niet te veel concrete uitwerkingen opgenomen in de visie. De visie geeft wel richting bij keuzes die de komende tijd op ons pad komen zoals bezuinigingen of opnieuw contracteren van partijen. We geven die richting door de focus aan te brengen via de verschilmakers, gezamenlijke leidende principes vast te stellen en door de vertaling in wat dit van ons vraagt in	Ja: • In de inleiding is de volgende zin toegevoegd: "Een visie moet richting geven voor de lange termijn en is een kompas voor de gezamenlijke koers. Hierdoor is een visie minder concreet dan een beleidsnota of uitvoeringsnota. We geven richting door onder andere focus aan te brengen en met gezamenlijke leidende principes".

	• Ook in het kader van stevigheid; het lijkt alsof het thema wonen prioriteit heeft tov sociale thema's. Waarom niet gezond samenleven als eerste prioriteit. Nu erg de nadruk op bouwen en daarin is geen bescheidenheid en die zie ik wel bij de sociale kant zoals bijvoorbeeld de zin over de bij voorkeur niet bezuinigen. • Bij voorkeur niet bezuinigen op de sociale basis is niet stevig genoeg • Je mag de keuzes nog sterker benadrukken zodat we dit meer mee kunnen geven in opdrachten en nota's. Dat wat we minder doen is nog te veel tussen de regels door lezen, we kunnen niet spreken over daar waar we extra op inzetten maar het gaat er veel meer over wat we niet meer doen. • De visie voelt algemeen omdat het zover weg is, Gevoelsmatig mist er nog een stap tussen de visie en de uitvoering • Mooi dat er een visie ligt, 2040 voelt nog wel heel ver weg en kunnen we nu al bepalen wat er dan nodig is? • Visie heeft concrete uitwerking nodig • Visie als paraplu voor nota's en uitvoeringsprogramma's • Waar maak je uiteindelijk de keuzes. Hoog over of meer in de praktijk samen met de inwoners • In vertaling naar concreet is ongelijk investeren voor gelijke kansen belangrijk	houding en gedrag en manier van sturen. We nemen daarom veel concrete ideeën niet over. Wel lichten we in de visie zelf nog meer toe wat er verwacht kan worden van een visie. • Ook is er feedback gegeven dat de visie steviger kan op bepaalde onderwerpen zoals de prioriteit wonen ten opzichte van sociaal domein. Ook bij de gemeente staat 'gezond stedelijk leven' op de eerste plek; om dit voor elkaar te krijgen moet de groei van de stad in balans zijn. • Meerdere partners gaven aan dat de zin 'bij voorkeur niet bezuinigen op de sociale basis" te weinig stevig is als de gemeente deze zo'n belangrijke rol toedicht. Het klopt dat de gemeente de sociale basis een zeer belangrijk onderdeel van de verschilmakers vindt en daarom hebben we hier de zin opgenomen 'dat we bij voorkeur niet bezuinigen op de sociale basis'. We kunnen echter niet tot 2040 garanderen dat er nooit bezuinigd moet worden op de sociale basis dus kunnen dit helaas niet steviger dan dit formuleren.	
Inwoners met een handicap/beperking	Er is ook in twee groepjes gesproken over dat mensen met een handicap of beperking onvoldoende terugkomen in de visie. • Mensen met chronische beperking moeten ook mee kunnen doen, zorgmijding is groot, ongelijkheid binnen de zorg is groot • VN-verdrag handicap en de lokale inclusie agenda staan niet in de SVU • Inclusiever bouwen ontbreekt (rekening houden met handicap, variaties in mensen enz)	• We zien dat we explicieter kunnen benoemen dat deze visie bedoeld is voor alle Utrechters en dus ook voor Utrechters met een beperking. We hebben dit aangepast in de visie. Naar aanleiding van de reactie hebben we een verwijzing naar de 'Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk' en een raadsbrief over de evaluatie van 'Utrecht Standaard Toegankelijk' opgenomen, dit is onze lokale uitwerking van het VN-verdrag Handicap. • Er wordt aandacht gevraagd voor het benoemen van toegankelijkere woningen. Het belang van toegankelijke woonplekken is onderdeel van de woonvisie en het concreet invullen van welke eisen we stellen aan de woningen t.a.v. toegankelijkheid is onderdeel van de (concept) nota wonen. We erkennen daarmee het belang daarvan. In deze verschilmaker benadrukken we het belang dat er betaalbare woningen zijn in de stad.	Ja: • In het hoofdstuk toekomstbeeld hebben we ook de volgende zin aangepast: "Het altijd aantrekkelijke Utrecht bleef de afgelopen jaren groeien. Daarbij is er veel aandacht geweest voor het faciliteren en stimuleren van ontmoeting en mee kunnen doen (ook voor mensen met een beperking), zowel in wooncomplexen als in de openbare ruimte". • In het hoofdstuk toekomstbeeld hebben we de volgende zin aangepast: "In Utrecht hoort iedereen erbij en luisteren we naar elkaar; jong, oud, mensen uit de LHBTIQ+ gemeenschap, mensen met een beperking en mensen met verschillende achtergronden. In Utrecht is iedereen Utrechter". • In de verschilmaker gezond samenleven hebben we een verwijzing naar de 'Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk' en een raadsbrief over de evaluatie van 'Utrecht Standaard Toegankelijk' opgenomen, onze lokale uitwerking van het VN-verdrag Handicap.
Ongelijk investeren en kwetsbare doelgroepen	In meerdere groepjes is er input gegeven over ongelijk investeren en de term "kwetsbare doelgroepen". Er waren vragen over hoe je komt tot de keuze voor ongelijk investeren en hoe dit zich verhoudt tot investeren in andere wijken en hoe je dit goed richt. • Er wordt in de visie vaker gesproken over kwetsbare doelgroepen, maar welke doelgroepen zijn dit dan en op basis waarvan worden deze dan bepaald. • Kwetsbare groepen staan niet gedefinieerd, betekent dit dat niet iedereen meer geholpen gaat worden die hulp nodig heeft? • Ongelijk investeren voor gelijke kansen zou geen leidend principe moeten zijn. Het lastige is dat je nooit alle mensen in beeld kan krijgen en dan alsnog niet goed investeert. • Het leidend principe kan wel helpen om meer focus aan te brengen op waar je op investeert. Anders hebben we geen richting of focus. • Ongelijk investeren roept ook een vraag op, soms kan je in wijken met veel kracht ook met een klein beetje steun veel bereiken. En doen we dat dan niet meer? In één wijk kan het enorm verschillen met de kansengelijkheid dus houd ruimte voor differentiatie ook per wijk • Ongelijk investeren lijkt soms in de uitvoering dingen uit te sluiten. De focus is soms wel erg kort door de bocht op ongelijk investeren gericht op wijken. Als je bijvoorbeeld dezelfde mens verhuist naar een andere sterke wijk dan krijgt die persoon niet dezelfde kansen. • Het is vooral belangrijk om te bepalen hoe je de doelgroepen waar je ongelijk voor gaat investeren bepaalt. Daarbij is het ook van belang dat wanneer je eenmaal bepaalt om op een bepaalde doelgroep in te zetten, je ook continu blijft monitoren of dit nog steeds nodig is of dat je op een gegeven moment besluit dat een andere doelgroep meer aandacht nodig heeft. Zorg dat deze hokjes niet te uitsluitend zijn, waardoor mensen die wel hulp nodig hebben dat niet krijgen. • Maak transparant op welke groepen we dan willen inzetten. • Ongelijk investeren voor gelijke kansen wordt nu al wel toegepast in de praktijk, maar is nog weinig zichtbaar. Maak ook zichtbaar wat de effecten ervan zijn. • Vanuit partners per wijk samen kiezen hoe we schaarste verdelen. Waar kiezen we samen voor als de ondergrens geborgd is. Als gemeente kaders bieden om dat gesprek te voeren, ruggensteun bieden als je als professional de keuze moet maken in de praktijk.	• De suggestie om prioriteit te geven aan de uitwerking en uitvoering van ongelijk investeren voor gelijke kansen is in lijn met de SVU 2040. Die uitwerking en uitvoering staat echter centraal in nota's en uitvoeringsprogramma's.	Nee.

Monitoring	Een onderwerp dat hiermee samenhangt is dat in meerdere groepjes is gesproken over hoe je monitort. Dat ging soms over hoe je monitort op de visie en soms meer over hoe je monitort in het sociaal domein. Hierover staat meer geschreven in andere hoofdstukken dan die op de bijeenkomst centraal stonden (wat vraagt dit van de gemeente, hoofdstuk B2.2) sturen en verantwoorden in het sociaal domein (hoofdstuk B2.2) en monitoren sturen en verantwoorden, hoofdstuk C2. • Monitoren is een belangrijk onderdeel, er wordt wel iets over gezegd maar is wat summier uitgewerkt in de visie • De omgeving verandert continu en zet je jezelf niet te veel vast door al zover vooruit te kijken. Goed om wel te blijven monitoren of de keuzes die je in deze visie maakt naar gelang de tijd nog de goede zijn of dat je nog moet bijsturen • Hoe monitor je of het beter gaat met de inwoners in de stad en de kwetsbare groepen • Voeg monitoring toe aan de leidende principes, dit is zo belangrijk dat het een apart leidend principe zou moeten zijn	We erkennen dat dit een belangrijk onderwerp is en hebben dit daarom al op meerdere plekken in de visie een plek gegeven: • Het monitoren op de visie in is terug te vinden in het hoofdstuk “monitoren, sturen en verantwoorden”. • De doorontwikkeling van de monitoring staat in de hoofdstukken: “wat vraagt dit van ons” en “sturen en verantwoorden in het sociaal domein”.	Nee.

Overige reacties per Verschilmaker en m.b.t. de leidende principes	**Reacties**	**Weging**	**Hebben de reacties en de weging hiervan geleid tot een wijziging van de SVU 2040? Zo ja, wat is er gewijzigd?**
Leidende principes	• In de leidende principes wordt er vaak gesproken over ‘we’ maar wie is de ‘we’ was nu onvoldoende helder in het stuk. • Voeg transparantie toe aan de leidende principes. Dit is de basis voor vertrouwen en samenwerking, dit komt nu onvoldoende terug. • Het helpt ook als de gemeente transparanter is, dus bijvoorbeeld inzicht geeft in de opdrachten die aan partijen zijn verstrekt. • Zet de kennis in van ervaringsdeskundigen om aan te sluiten bij de leefwereld van inwoners. • Voorkomen is beter dan genezen is een mooi uitgangspunt maar verlies hier niet de mensen mee uit het oog waar voorkomen geen optie meer is, maar iets anders nodig hebben. • Er is een enorme toename aan digitalisering, denk bijvoorbeeld aan de parkeerapp; dit sluit voor een bepaalde doelgroep helemaal niet aan bij het dagelijks leven. • Digitalisering kan ook helpen. • Als je zegt we sluiten aan bij het dagelijks leven dan is het nodig dit in al het beleid te doen, want nu sluiten we sommige doelgroepen uit en sluiten we helemaal niet meer aan bij het dagelijks leven, ook groepsgerichte hulp sluit niet voor elke inwoner aan bij wat nodig is. • En preventie is een mooi streven maar ook echt een uitdaging om in de praktijk uit te voeren. Nu zie je vaak dat bij een acute situatie de preventie kant uit het oog wordt verloren en we toch inzetten op het probleem. Denk bijvoorbeeld aan dak- en thuislozen opvang, hierdoor verliezen we de preventie kant uit het oog. • Maak concreet waar je op in gaat zetten t.a.v. preventie, wat zien we daar terug van in het beleid. • Kleine partijen worden erg geprezen en krijgen lovende woorden voor het werk wat ze doen maar financieel wordt deze beloning niet terug gezien t.o.v. grotere partijen. • Om de samenwerking onderling ook te versterken is het wel van belang dat we proberen weg te blijven van de discussie groot en klein, maar vooral te kijken wat we met elkaar kunnen realiseren	• We herkennen dat er vaak over we wordt gesproken in de visie. We lichten al toe over wie dat gaat, maar hebben dat nu een prominentere plek gegeven. • Transparantie voegen we niet toe aan de leidende principes omdat dit voor ons een onderdeel is van ‘we zijn open’ en van ‘we praten met en niet over inwoners’.	Ja: • Bij het hoofdstuk “leidende principes” hebben we de volgende zin toegevoegd: “dus waar hieronder over ‘we’ wordt gesproken gaat het over de gemeente en de partners. Waar het over gemeente, organisaties en inwoners gaat, is dit aangegeven”.
Financiële bestaanszekerheid	• De mensen in de bijstand leven onder het bestaansminimum. Het gaat hierbij niet om een kaderwet, wat kan de gemeente dan doen? (1) Innovatieve ideeën bedenken, bijvoorbeeld collectief kapitaal. Maar hoe schaal je dit op en zorg je ervoor dat het iedereen bereikt? (2) Strijd voeren (meer proactieve/activistische lobby). Dit kan door de VNG in stelling te brengen en door als gemeenten samen te lobbyen. Hier zijn baanbrekende initiatieven nodig, waarbij je zou kunnen denken aan dat alle gemeenten artikel 12 gemeenten worden, dan moet het Rijk wel bijspringen. • Er is al schaarste en er gaat bezuinigd worden, hoe gaan we dit bereiken? • Een goed voorbeeld is het Bouwdepot initiatief in Tilburg, voorbeeld Bouwdepot (jongeren krijgen een flink bedrag om kansen te vergroten en daarmee een volwaardige start kunnen maken). Omdat 40% van dak- en thuislozen onder de 27 jaar is en Utrecht in de SVU zegt voor jongeren te kiezen, is dit geen goed initiatief voor Utrecht? • Veel werken met betaalde ervaringsdeskundigen (met CAO) in de uitvoering en in beleid (en niet alleen binnen W&I) en geef hen de ruimte. Er is een visie en beleid op een structurele inzet van ervaringsdeskundigen nodig. Werken met ervaringsdeskundigen is anders dan participatie. Hier valt te denken aan het vastleggen van een ambitie hierop (misschien zelfs quota, al gaan die misschien te ver). Hierbij is het belangrijk om het wij-zij gevoel te vermijden tussen ambtenaren en ervaringsdeskundigen, het doel is juist om elkaar te versterken • Voorkomen dat je gaat pleister plakken (zodat groepen niet buiten de boot gaan vallen). • Mensen met chronische beperking moeten ook mee kunnen doen. Zorgmijding is groot. Ongelijkheid binnen de zorg is groot.	• Er zijn meerdere ideeën en projecten besproken die bijdragen aan bestaanszekerheid en gaan over het maximaal benutten van de gemeentelijke beleidsruimte om dingen te bereiken. Het maximaal benutten van de beleidsruimte staat al vermeld in de visie. Hiermee wordt bedoeld dat we ons stretchen binnen onze opdracht en o.a. via innovatie ook werken aan lobby doordat we daar als Utrecht een stap in naar voren zetten. We kiezen er daarom voor om geen extra concrete ideeën op te nemen. Ook omdat zoals eerder al vermeld dat de concrete uitwerking van de visie terugkomt in ons beleid en in de uitvoeringsprogramma’s. Om goed toekomstbestendig beleid te kunnen maken hebben we niet te veel concrete uitwerkingen opgenomen in de visie. De visie geeft wel richting bij keuzes die de komende tijd op ons pad komen zoals bezuinigingen of opnieuw contracteren van partijen. We geven die richting door de focus aan te brengen via de verschilmakers, gezamenlijke leidende principes vast te stellen en door de vertaling in wat dit van ons vraagt in houding en gedrag en manier van sturen. We nemen daarom veel concrete ideeën niet over. Wel lichten we in de visie zelf nog meer toe wat er verwacht kan worden van een visie. • We herkennen dat de lobby enorm belangrijk is op dit onderwerp. Het stond al vermeld maar hebben n.a.v. de	Ja: • Bij de verschilmaker financiële bestaanszekerheid hebben we de volgende zin toegevoegd: “De noodzaak hiervan zullen wij met nóg meer prioriteit blijven benadrukken met een proactieve lobby richting het Rijk.” • In het hoofdstuk “wat vraagt het van ons” hebben we t.a.v. ervaringsdeskundigheid de volgende zin toegevoegd: “Hiervoor maken we gebruik van ervaringskennis die we al in huis hebben (denk aan klachten en signalen van inwoners of peilingen) en zoeken actief naar samenwerkingen met inwoners, ervaringsdeskundigen, uitvoeringspartners en bedrijven in concrete opdrachten”.

	• VN-verdrag handicap en de Lokale Inclusie Agenda (waarvan de uitwerking niet bekend is bij de inbrengers), staan niet in de SVU.	feedback het 'proactief' lobby voeren toegevoegd in de tekst over deze verschilmaker. • Er is in meerdere groepen gesproken over het benutten van ervaringsdeskundigheid. We herkennen het belang daarvan en hebben dit daarom nog wat explicieter opgenomen in de visie in het hoofdstuk "wat vraagt het van ons'. • We erkennen dat het VN-verdrag Handicap belangrijk is en niet expliciet is genoemd, net zoals andere relevante VN verdragen. Deze worden niet allemaal genoemd, omdat we ons hier al aan committeren en dit niet hoeft te worden geëxpliciteerd in de SVU 2040. We zien dat we explicieter kunnen benoemen dat deze visie bedoeld is voor alle Utrechters en dus ook voor Utrechters met een beperking. Dit hebben we aangepast in de visie. We zullen dit aanpassen in de visie.	
Betaalbaar dak	• Het gaat ook om bestaanszekerheid na 2040. • Gemeenschappen geven kracht, wonen gaat over veel meer dan alleen de woning • Veel meer nadenken over hoe men elkaar kan ontmoeten en helpen. Inrichting van de stad. Randvoorwaarden voor goed samenleven naast bouwen. Voorzieningen voor ontmoeten moeten op pantoffelafstand zijn. • Buurten en wijken voorbereiden op de sociale opgave. Versterken gemeenschapskracht. Hier is voor nodig opbouwwerk weer in de schijnwerpers. • Leden van speeltuinvereniging kunnen bijdragen aan gemeenschapsvorming op openbare plekken zoals speeltuinen laagdrempelig in de buurt. • Buurthuizen nodig om ontmoeting te stimuleren • Met moet in de eigen buurt kunnen blijven omdat (m.n. ouderen) vaak in de gemeenschap willen blijven. • Hoe kun je meer in U16 verband samenwerken, gevoel van urgentie ontbreekt soms in de regio • De stad groeit te snel, dit is een belemmering om je doel te behalen, groei in balans is van belang. • Alternatieve woonsituaties en oplossingen, hoe weet je wat voor wie interessant is en wat er is, goed kijken naar wat voor welke doelgroep nodig is. • Bewoners stimuleer je het beste door ze iets te laten doen, er moet een belang zijn. Dus in 'ontmoeten' moet vaak ook een belang zitten. • Leger en tussenvoorziening dragen bij hieraan • Welke concrete stappen zet je? Bijvoorbeeld actief grondbeleid	• We herkennen dat wonen over veel meer gaat dan passend en betaalbaar wonen. Het gaat o.a. over gemeenschappen en ontmoeten. Dit is onderdeel van de vierde verschilmaker. We hebben die verduidelijking/verwijzing nu expliciet opgenomen in deze verschilmaker naar de volgende verschilmakers. • Concrete ideeën die genoemd zijn hebben we niet verwerkt, omdat uitwerking en uitvoering onderdeel is van nota's en uitvoeringsprogramma's.	Ja, bij de verschilmaker "een betaalbaar dak boven je hoofd", hebben we de volgende zin toegevoegd: "Een leefbare stad vraagt meer dan voldoende woningen en financiële bestaanszekerheid. Daar is aandacht voor in de volgende twee verschilmakers".
Kansrijk opgroeien	• Plek onderwijs moet meer integraal onderdeel zijn van dit hoofdstuk, integraal onderdeel van het denken; breed gedragen in de groep • In onderwijs aandacht voor context gezin en uit wat voor situatie ouders komen (en hoe zij zijn opgevoed) aandacht voor generaties • Er is heel veel focus op onderwijs als plek waar veel samenkomt er zijn meer plekken kan je dit meer verbreden bijvoorbeeld naar buurtcentrum waar kinderen graag komen, ouders elkaar ontmoeten • De context het gezin mag er nog sterker in. Ouders meer verplichten mee te doen, ze moeten onderdeel zijn (dwang is lastig maar nu te vrijblijvend) • Heel belangrijk om grondoorzaken aan te pakken (stimuleren flexibele inzet, financiële middelen) om grondoorzaken aan te pakken zoals aflossen schulden, betalen sportabonnement • Veiligheid als thema wordt gemist. • Inzetten op opvoedvaardigheden heel belangrijk. • Hulp aan kinderen helpt niet zoveel als we niet tegelijk kijken naar ouders. Daarbij is aanpakken grondoorzaken belangrijk want van invloed op opvoedvaardigheden • Kunnen we deze ambitie wel bereiken? Een droom is iets anders dan een ambitie, we gunnen dit iedereen dus wat is het minimum dat we moeten borgen. • Maakbaarheid van de ambitie is heel hoog gegrepen (liefdevol enz). Leggen we de lat niet te hoog? Krijgen ouders geen stress daarvan? • Wat zijn je verwachtingen of welke beloftes kunnen we doen? Tegenslag hoort bij het leven dat mist nog in de SVU. We kunnen niet alles redden • Beweging naar voren, eens maar wie gaat die investering doen? Kunnen pas minder doen als voorkant sterker is, dus kostenefficiënt ja. Maar vanaf wanneer • Ter weerbaarheid (breed persoonlijk, cultureel, of sociaal kapitaal) ipv liefdevol zoals nu in de ambitie staat. Heb je er invloed op? Op weerbaarheid kan je meer doen. • We kijken te veel vanuit problemen bij kinderen • Moet dat voor alle kinderen, voor welke gezinnen moeten we er echt zijn • Betrouwbaarheid als overheid, veel wantrouwen nu (bijvoorbeeld pechgeneratie) hoge schulden bij groep studenten, deze groep heeft grote problemen. Er is stabiel beleid over de jaren heen nodig.	• Het onderwijs komt al meerdere keren terug als belangrijke partner in het kansrijk opgroeien, we hebben dit op enkele plekken nog wat meer benadrukt. • Er is ook gesproken over de ambitie en de mate van beïnvloedbaarheid daarop. We hebben ervoor gekozen om deze ambitie te behouden. Hij komt overeen met het programma kansrijk opgroeien in de programmabegroting. Hij staat wel voor dat wat wij kinderen toewensen en we beseffen ons dat wij niet op alle elementen in de ambitie direct invloed kunnen uitoefenen (bijvoorbeeld een liefdevolle omgeving). • Dat tegenslag bij het leven hoort is op meerdere plekken in de visie benoemd (in de inleiding en het toekomstbeeld). We herkenden dat het nog niet zo specifiek was benoemd in het hoofdstuk over kansrijk opgroeien. We hebben het daar toegevoegd.	Ja, bij de verschilmaker kansrijk opgroeien: • T.a.v. de belangrijke rol van het onderwijs hebben we dit als volgt aangepast: "Naast ouders hebben veel andere mensen een belangrijke rol zoals de pedagogisch medewerkers op de kinderopvang, de leerkracht op school, de jeugdgezondheidszorg, de sporttrainer en andere buurtbewoners". • T.a.v. dat tegenslag bij leven hoort hebben we de zin in de verschilmaker kansrijk opgroeien als volgt aangepast: "Het leven is niet maakbaar en tegenslagen horen ook bij het leven. We creëren een veilige omgeving om te leren en met elkaar te delen, ook als het even tegenzit. Het is daarbij belangrijk om fouten te kunnen maken, omdat die juist kansen bieden om te leren".

Gezond samenleven	• Je hebt zowel lonkend perspectief nodig maar ook wat betekent dat dan voor mensen individueel (omkijken naar elkaar) • Term gemeenschapskracht zou beter veranderd kunnen worden in zorgzame buurten. • De visie is breder dan buurten en zorg dus je wil niet de term zorgzame buurten zo prominent aanwezig hebben, dus fijn dat het juist over gemeenschapskracht gaat • Sfeer is we streven naar zelfredzaamheid en preventie dat kan duidelijker. Samenredzaamheid zou betere term zijn om te gebruiken. • Welzijn, zorg en wonen financieel scheiden (worden potjes voor welzijn en wonen gebruikt voor zorg?) • Waarom staat deze verschilmaker als vierde genoemd want nu ligt nadruk op bouwen en stenen waar dit meer prominent zou moeten zijn. • Samen optrekken met inwoners zit veel stukken maar het valt tegen hoe dat in de uitwerking terugkomt • Benut het potentieel van inwoners, wijken en vrijwilligersorganisaties • Kunst en creativiteit meer inzetten • Zet kleine stapjes t.a.v. gezond eten en drinken, de verandering komt dan wel • Werk ook met waarderende elementen zoals fietspaden met bordjes ‘goed bezig’ en fietspaden eerder ijsvrij te maken dan de weg	• Er is gesproken over de term gemeenschapskracht en samenredzaamheid. We hebben de term samenredzaamheid in het stuk opgenomen. • Er is ook gesproken over de volgorde van de verschilmakers. Omdat we van mening zijn dat er eerst de basis (randvoorwaarde en grondoorzaak) op orde moet zijn van inkomen en een huis hebben. Daarom hebben we de volgorde van de verschilmakers niet veranderd. We menen door deze volgorde niet gezond samenleven minder belangrijk is maar wel dat die basis eerst stevig moet zijn en dat gezond samenleven zeker bijdraagt aan alle verschilmakers.	Ja: • In het hoofdstuk over de verschilmaker gezond samenleven: “Dit vraagt een manier van werken waarbij we (zie hoofdstuk B 2) samenwerken met inwoners, uitgaan van hun gemeenschapskracht en samenredzaamheid en daarbij altijd bezien of er vanuit inzet/ opdrachten/beleid een kans is om de verbinding tussen inwoners te versterken.

4 Aanpassingen in de Sociale Visie Utrecht 2040

Tekstuele en/of visuele wijzigingen in ontwerp visie - onderstreept is toegevoegd aan de visie en ~~doorgehaald~~ is verwijderd)

DEEL A - Inleiding

Onderwerp	Pagina definitief	Aanpassing	n.a.v. zienswijze of bijeenkomst?
Sociale visie en bestaand sociaal beleid	8	Bestaand beleid tussen aanhalingstekens geplaatst omdat we een toevoeging hebben gedaan die ook gaat over toekomstig beleid: Een visie moet richting geven voor de lange termijn en is een kompas voor de gezamenlijke koers. Hierdoor is een visie minder concreet dan een beleidsnota of uitvoeringsnota. We geven richting door onder andere focus aan te brengen en met gezamenlijke leidende principes.	Bijeenkomst en zienswijzen
Sociale Visie Utrecht 2040: het proces en vervolg (en in publieksversie)	9	Begin 2025 heeft de voorlaatste versie van de visie ter inzage gelegen voor de stad. Daarop konden inwoners en uitvoeringspartners input geven. De visie is dankzij de input van alle betrokkenen beter geworden en nog breder gedragen. We bedanken iedereen die hieraan heeft meegewerkt en hopen dat de visie het kompas kan zijn in onze samenwerking en in wat we doen in de stad om onze doelstellingen te behalen.	Bijeenkomst en zienswijzen
Groei van de stad	7	We zien ook de vraag naar zorg toenemen, terwijl onze stad (mede door ons beleid) blijft groeien naar zo'n 470.000 inwoners in 2040.	Zienswijze
Meer doelgroepen specifiek benoemen	11	In Utrecht hoort iedereen erbij en luisteren we naar elkaar; jong, oud, mensen uit de LHBTIQ+ gemeenschap, mensen met een beperking, ~~nieuwkomer~~ en mensen met verschillende achtergronden. In Utrecht is iedereen Utrechter.	Bijeenkomst en zienswijzen
Specifiek aandacht voor meedoen en mensen met een beperking	13	Daarbij is er veel aandacht geweest voor het faciliteren en stimuleren van ontmoeting en mee kunnen doen (ook voor mensen met een beperking), zowel in wooncomplexen als in de openbare ruimte.	Bijeenkomst en zienswijzen

DEEL B – De Opgave

Onderwerp	Pagina definitief	Aanpassing	n.a.v. zienswijze of bijeenkomst?
H1.1 Financiële bestaanszekerheid			
Toevoegen belang van erkennen van schaamte en (voorkomen) stigma	18	Daarnaast is schaamte een kenmerk van het dagelijks leven van mensen in bestaansonzekerheid. Het kan leiden tot frustratie, eenzaamheid, isolatie en wantrouwen in overheidsinstanties, wat vervolgens kan leiden tot het vermijden van hulpverlening. Stigma's kunnen ook in de dienstverlening onbedoeld schaamte oproepen.	Zienswijze
Toevoegen belang van erkennen van schaamte en (voorkomen) stigma	19	Te werken volgens de principes van stress sensitieve dienstverlening. We verhogen de stress, stigma en schaamte, niet we verlagen deze. We stimuleren dit ook bij de partijen in de stad.	Zienswijze
Toevoegen belang van duurzaam werk	19	"We willen dat inwoners over voldoende financiële middelen beschikken bij voorkeur uit duurzaam betaald werk. Daarnaast zien we dat er voor het bieden van zekerheid met name, fundamentele keuzes op landelijk niveau nodig zijn."	Per abuis: niet eerder verwerkte input van de gemeente en zienswijze
Toevoegen belang van duurzaam werk	19	"Bestaanszekerheid (bij voorkeur door duurzaam betaald werk) als speerpunt te kiezen voor het gehele sociaal domein… te benutten"	idem
Toevoegen inclusieve arbeidsmarkt	19	In te zetten op een inclusieve, weerbare en wendbare arbeidsmarkt, zodat… invloed zijn.	Per abuis: niet eerder verwerkte input van de gemeente
1.2 Een betaalbaar dak boven je hoofd			
Vraag over welke doelgroepen worden bedoeld	21	Er is een voetnoot toegevoegd met deze toelichting: "Hier bedoelen we kwetsbare en bijzondere doelgroepen, zoals in de Utrechtse aanpak (T)huis voor Iedereen, namelijk Mensen met recht op een eenmalige aanbieding (van woning) of voorrang (op een woning) middels urgentie: statushouders, mensen die uitstromen uit de maatschappelijk opvang, uit een vorm van zorg met verblijf of uit jeugdhulp met verblijf, dak- of thuisloze jongeren, urgenten, mensen met voorrang via de Citydeal en doorstromers na bepaald tijdelijk aanbod."	Zienswijzen
Relatie van beschikbaarheid betaalbaar wonen en andere verschilmakers (o.a gemeenschapskracht versterken)	23	Een leefbare stad vraagt meer dan voldoende woningen en financiële bestaanszekerheid. Daar is aandacht voor in de volgende twee verschilmakers.	Zienswijze

Dakloosheid	20	Een tekort aan betaalbare huisvesting is dus niet de enige oorzaak van dakloosheid, maar er is wel meer betaalbare huisvesting nodig om dakloosheid tegen te gaan.	Zienswijze
1.3 Kansrijk opgroeien			
Belang van onderwijs nog iets meer benadrukken	23	Daarnaast laten diverse onderzoeken zien dat we niet alleen moeten inzetten op het individuele kind, maar vooral op hun context, dus de woonsituatie, hoe gaat het op school, het aanpakken van de problematiek van (aanstaande) ouders/opvoeders en het versterken van hun omgeving.	Bijeenkomst
Belang van onderwijs nog iets meer benadrukken	24	Naast ouders hebben veel andere mensen een belangrijke rol zoals de pedagogisch medewerkers op de kinderopvang, de leerkracht op school, de jeugdgezondheidszorg, ~~de leerkracht op school,~~ de sporttrainer en andere buurtbewoners.	Bijeenkomst
Samenwerken vanuit 1 visie	24	De partijen rondom jeugdigen werken samen aan het welzijn van jeugdigen en hun omgeving. Hierbij is het belangrijk dat professionals elkaar goed weten te vinden, maar ook dat er op organisatorisch niveau helpende afspraken zijn die bijdragen aan het welzijn van kinderen.	Zienswijze
Nog meer benadrukken dat het leven niet maakbaar is	25	Het leven is niet maakbaar en tegenslagen horen ook bij het leven, We creëren een veilige omgeving om te leren en met elkaar te delen, ook als het even tegenzit. Het is daarbij, ~~waarbij het~~ belangrijk ~~is~~ om fouten te kunnen maken, omdat die juist kansen bieden om te leren.	Bijeenkomst
1.4 Gezond samenleven			
De term samenredzaamheid opnemen	29	Dit vraagt een manier van werken waarbij we (zie hoofdstuk B 2) samenwerken met inwoners, uitgaan van hun gemeenschapskracht en samenredzaamheid en daarbij altijd bezien of er vanuit inzet/ opdrachten/beleid een kans is om de verbinding tussen inwoners te versterken.	Bijeenkomst
Meer domeinoverstijgende samenwerking benadrukken en benoemen	29	Daarnaast benutten we kansen om het gezond samen leven te stimuleren en goed met de schaarste aan beschikbare beroepskrachten om te gaan door domeinoverstijgend te kijken naar innovatie, bijvoorbeeld in samenwerking met het medische domein (ZVW) of langdurige zorg (WLZ). Zoals verkennen of samen inkopen van zorg een mogelijkheid is of het gezamenlijk organiseren van voorzieningen.	Bijeenkomst en zienswijzen
Aandacht voor toegankelijkheid meer expliciet benoemen	30	Belangrijk hierbij zijn laagdrempelige en toegankelijke ontmoetingsplekken in de buurt die zowel aan homogene groepen (bonding/casa) als heterogene groepen (bridging/plaza) een plek bieden. Een voetnoot is toegevoegd aan toegankelijke: verwijzing naar raadsbrief ‘evaluatie Utrecht Standaard Toegankelijk’ en naar de ‘Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk’ onze lokale uitwerking van het VN-verdrag Handicap. Bij grootschalige nieuwbouw en transformatie bevorderen we gemeenschapsvorming in de buurt, bijvoorbeeld door collectieve en goed toegankelijke ruimten te realiseren en daar waar mogelijk stimuleren we het bouwen van woonvormen die het zorgen voor en omkijken naar elkaar versterken, zoals coöperatieve woonvormen, geclusterde woonvormen en gemengd woonprojecten.	Bijeenkomst en zienswijzen
Aandacht voor toegankelijkheid meer expliciet benoemen	31	Een leefbare en complete stad vraagt om een divers, toegankelijk en kwalitatief hoogwaardig voorzieningenniveau. Voorzieningen zijn laagdrempelig, toegankelijk, uitnodigend en goed verspreid over de stad	Bijeenkomst en zienswijzen
Sociale basis	29	... dat betekent dat we ~~bij voorkeur niet bezuinigen op de sociale basis~~ de ambitie hebben om het aandeel sociale basis en die inzet die juist kan bevorderen dat bewoners elkaar ondersteunen, te laten stijgen	Zienswijze
2.1 Leidende principes			
Duidelijke maken voor wie de leidende principes zijn bedoeld	32	De leidende principes zijn bedoeld voor de gemeente en voor organisaties/beroepskrachten in de stad, dus waar hieronder over ‘we’ wordt gesproken gaat het over de gemeente en de partners. Waar het over gemeente, organisaties en inwoners gaat, is dit aangegeven. Een deel van de leidende principes gaat nadrukkelijk over de samenwerking met inwoners en hoe we vanuit het dagelijks leven van inwoners werken.	Bijeenkomst
Eenvoudiger taalgebruik		N.a.v. een zienswijze over de publieksversie hebben we daar het taalgebruik aangepast en dat ook verwerkt in de visie zodat er maar één versie is van de leidende principes. Dit niet allemaal hier opgenomen i.v.m. de leesbaarheid van dit overzicht.	Zienswijze
2,2 Wat vraagt dit van de gemeente?			
Belang van samenwerking met andere partijen en belang van ervaringsdeskundigheid benutten	34	Hiervoor maken we gebruik van ervaringskennis die we al in huis hebben (denk aan klachten en signalen van inwoners of peilingen) en zoeken actief naar samenwerkingen met inwoners, ervaringsdeskundigen, uitvoeringspartners en bedrijven in concrete opdrachten.	Bijeenkomst
Meer domeinoverstijgende samenwerking benadrukken en benoemen	34	Ook zoeken we de samenwerking met andere domeinen zoals het medisch domein of langdurige zorg om, waar mogelijk, meer vanuit samenhang zorg te kunnen bieden aan inwoners.	Bijeenkomst en zienswijzen
Samenwerking met de stad	35	Samen met Utrechters kiezen we de best passende samenwerkingsvorm. Hierbij is ook een voetnoot opgenomen: “Dit doen we door gebruik te maken van het kompas van samen stad maken: Beleid voor samenwerken met bewoners | gemeente Utrecht)".	Zienswijze

DEEL C – Monitoren, Sturen en Verantwoorden

Onderwerp	Pagina definitief	Aanpassing	n.a.v. zienswijze of bijeenkomst?

DEEL D - Bijlagen

Onderwerp	Pagina definitief	Aanpassing	n.a.v. zienswijze of bijeenkomst?
Groei van de stad	46	In de analyse in de bijlage hebben we de volgorde aangepast van de analyse.	Zienswijze

Bijlage aanwezige organisaties partnerbijeenkomst

	Organisatie
1	Al Amal
2	Armoede coalitie
3	Bibliotheek Utrecht
4	Buurt pastoraat
5	Cliëntenplatform Participatiewet
6	De tussenvoorziening
7	De Wilg
8	Dock
9	Dwarsverband
11	Emile
12	Het Wilde Westen
13	HUS
14	Impegno
15	Jou Utrecht
16	Koos
17	Kwintes
18	Leger des Heils Midden-Nederland
19	Leidsche Rijn Julius Gezondheidscentra
20	Lokalis (buurtteams jeugd en gezin)
21	Meetellen
22	Nederlandse Bond voor Oudere Migranten en Cliëntenplatform
23	Nizu
24	Onvergetelijk leven
25	Oost voor elkaar
26	Op groene voet
27	Philadelphia
28	Solgu
29	Spoor 030
30	SportUtrecht
31	Stichting Timon
32	U centraal
33	U op leeftijd
34	VCU
35	WIJ3.0
36	WMO cliëntenraad
37	WMO Professionals in NAH